

Kokią Gi Prasmę Turėjo Šios Šventės Mūsų Protėviams?

Didžiųjų švenčių laikotarpis
Tęsiasi Porą Savaičių

Svetimi keliautojai, kurie anais laikais užkliūdavo į mūsų protėvių žemę, neišvengtinai užrašydavo ar kam nors papasakodavo apie tai, jog lietuvių giminės, kaip susitarusios, ypatingai šlovindavo saulutę ir ugnelę. Atvykę iš pietinių kraštų: graikai arba finikičiai parsivežti gintaro, negalėdavo suprasti kodėl lietuviai teikia tiek daug pagarbos saulei ir jos šlovei skiriant net specialias šventes.

Mat, tiems pietiečiams, kur klimatas yra karštokas ir saulė nuolat kepina, tokie reiškiniai atrodo nuostabūs. Kaip galima taip nuolankauti prieš saulę, kuri būna įkiri ištiesius metus ir kartais daug nuostolių padaro žmonėms? Karštis ir ugnis jiems buvo tokia blogybe iš kurios jie sutvėrė netgi pragarą ir juoni visus gąsdino. Smėlių tyrumas Mažoje Azijoje ir Afrikoje, anų žmonių manymu, buvo saulės padaras; saulė išdžiovina vandens šaltinius ir netgi upes. Ten kur yra didelė kaitra, normalus gyvenimas nėra įmanomas.

Tuom tarpu lietuvių apgyventuose plotuose, kur yra pušiau šiaurinis klimatas, saulutė yra miela viešnia ir geradėja. Dėka jai pavasarį sužaliuoja laukai, pievos ir girios; paukšteliai ima linksmai čiužėti, o vasarai atėjus išauga gausus derlius. Taigi saulutė lietuviams atrodo ne vien tik kaip šviesos, bet ir kaip gyvybės šaltinis. Ir kaip gi negarbiti tokios esybės? Sykiu buvo laikoma didelėje pagarboje ir saulės dukrelė-ugnis, kuri buvo vaizduojama gražios dievaitės Gabijos formoje. Ir mūsų protėviai nuolat kartodavo: "Gyvenk su mumis ramybėje, šventoji Gabija!"

Išreiškimui pagarbos ir dėkingumo saulutei ir ugnėlei, mūsų protėviai paskirdavo Kalėdų šventes, kurios tęsdavosi net porą savaičių. Tame laikotarpyje įvykdavo visokių apeigų, triukšmavimų, pranašysčių, burtų ir pan.

Mat, pradėdant ilgėti dieniai ir trumpėti naktiniai buvo manoma, jog saulutė pradeda slinkti arčiau, jog ji pasiliuosuoja iš nelaisvės, į kurią ją buvo pagavusios tamsybės pajėgos. Būnant jai nelaisvėje, savaimė aišku, viskas pasikeičia į blogąją pusę: ir laukai apsidengia sniegu, ir medžiai paliauna žallave, o aplinkui šalta ir neramu.

Bet pabaigoje gruodžio mėnesio, atsiranda galiūnas, kuris išlaisvina saulutę ir leidžia jai grįžti prie savųjų žmonių. Ir kas gi nesiskubins jos pasveikinti, ir kas gi nesidžiaugs jos grįžimu? Saulutei buvo giedamos giesmės, kuriomis lauziai, kad nurodžius jai kelią, kad ji nepaklystų.

Mūsų protėviai, entuziazmo pagauti, imdavo skelbti, jog atkeliaujanti saulutė atneša kiekvienam ir naują laimę. O kad patirti kokia bus toji laimė, naudodavo visokius burtus ir spėjimus, ypač Kalėdų išvakarėse. Laimės ir geresnio būvio įieškėjimas yra visų laikų ir visų amžių rūpesnis ir galvosukis.

Tos dovanos, anų laikų manymu, turėdavo ateiti iš toli, kai-

po žmogaus dalia". Tai buvo aukštybių dovana, dievų paskirtis arba malonė. Kaip mažai tas viskas skiriasi nuo šiandieninių tikiybinių pažūrų ir įstikimimų, kad viskas pareina nuo Dievo!

Bet toji pažūra, kad Aukštybės viską nulemia ir žmogui belieka tik pasyviai priimti likimo nuosprendį, mažai tebuvo pritaikoma praktiskam gyvenime. Kiekvienoje gadynėje buvo taip, jog tikėjimas ėjo vienu keliu, o gyvenimas kitu.

Taigi, ir mūsų protėviai, nors ir šlovindami saulutę už visokias malones ir gėrybes, niekad neužmiršo ir patys gerinti savo būvį ir kovoti su neprielankiom gamtos aplinkybėmis. Iš patyrimo jie žinojo, kad jeigu pats žmogus nesistengs ko nors atlikti savo daruose ir ūkiuose, tai ir saulutei mielai šviečiant bei šildant, nieko gero ten neužderės.

Iš to kas pasireiškėdavo Kalėdų metu, iš tų spėjimų, kurie buvo atliekami, iš deginamų lauzų, iš giesmių ir apeigų, iš visokių švenčių šiu švenčių laikotarpyje, galima išsivaizduoti kaip puošnios ir reikšmingos būdavo šios šventės žilgo senovėje. Jos pažadindavo žmones iš žeminio nerangumo, jos atgaivindavo gyvumą ir vilties, jos išblaškydavo varginančias nuotaikas ir suteikdavo daugiau šviesos ir skaidrumo nuobodžiam viduržemio periode.

Kalėdos kaip buvo, taip ir tebėra graži ir iškilminga šventė. Tai yra savotiška, majestetiška opera, kurią sukūrė žmonės šimtmečių eigoje palinkusimimui savęs ir atgaivinimui vilčių į geresnę, šviesesnę ateitį.

Ir Kalėdų Seneliui Galima Patelefonuoti

Austrijos sostinėje Vienoje telefono abonentai gali per telefoną gauti ne tik patarimus, kaip virti pietums, vaikams vakare būna sekamos pasakos ir atliekami kitokie patarnavimai. Šiais metais per telefoną galima iškviešti net Kalėdų senelius su dovanomis.

Daugiausia Pavagia Šventųjų Knygų!

Tiesiog neįtikėtina, jo iš viešųjų Amerikos knygynų žmonės labiausiai vagia tą knygą, kurioje mokinama nevogti.

Viešuose knygynuose dažniausiai pavagiami yra šventraščių ir Biblijos įvairiomis kalbomis egzempliorai. Ir bibliotekos vis turi tomis knygomis savo lentynas papildyti, kad skaitytojais vistiek Biblijas lentynose surastų.

Australija Įsileis Daugiau Vengrų Pabėgėlių

Australijos vyriausybė pranešė, jog suteiks įvažiavimo visas 1,300 vengrų pabėgėlių, kurie dar tebegyvena Austrijoje. ---

Virš 20,000 vengrų, 1956 m. lapkričio mėn. revoliucijos metu pasišalinusių nuo komunistų persekiojimų, dar randasi Austrijos teritorijoje.

Tokio, Japonijos sostinė, turi 8,556,103 gyventojus.

Poeto A. Mickevičiaus Pirmoji Meilė

Didysis Lietuvos dainius Adomas Mickevičius gimė Naugarduke, 1798 metais. Tose apylinkėse jis praleido kūdikystės ir ankstyvos jaunystės dienas, kurios buvė gražiausios jo gyvenime. Ir dėl to nėra ko stebėtis, nes ten jis pirmą sykį pamilo "nepaprasto" grožio mergaitę.

Adomas Mickevičius, būdamas 15 metų, sutiko grėbiančią šieną tokio pat amžiaus ūkininko dukrą Juzę, kuri iš sykiu iškrito ne tik į jo akį, bet ir į širdį. "Ach, kad visos grėbėjos būtų tokios gražios, kaip ji!", įrašė į savo dienyną bręstantis poetas.

Ji buvus skaištaus veido, gyva, linksma ir žavėjanti. "Mėgau su ja kalbėti, gelbėdavau jai laukų/darbuose, o vakarop palydėdavau ją namo į artimiausį kaimelį. Grįžęs gi, ilgai svajodavau apie ją", rašė jis vėliau.

Bet kaip daugelis kitų, taip ir ši "pirmoji meilė" pasiliko tik vaizduotėje. Išvykęs į Vilniaus universitetą Adomas Mickevičius užmezgė kitus ryšius, susipažino su aukštesnio "stono" mergina Maryle ir į ją jau tikrai įsimylėjo. Bet ir toji meilė nuėjo niekais, nes Marylė, tėvų verčiama, ištekojo už grafo Putterkamero.

Tų dviejų merginų prisiminimai ir neįstanti širdies jausmai suteikė daug jėgos ir spalvingumo visai jo vėlesnei kūrybai.

Kalėdų Šventėse Pasireiškia Tvirtesnio Optimizmo Nuotaikos

Mūsų Viltys Jog Šviesa
Nugalės Tamsybės Pajėgas

Kalėdų švenčių laikotarpyje mes turime daug kuom pasigėrėti. Iš vienos pusės mes pajuntame aplink save linksmesnę žmonių nuotaiką, išgirstame iš jų nuoširdesnių linkėjimų, matome visur kalėdines eglutes ir Santa Claus, važiuojantį rogutėse, kurias traukia įkin-kyti briedžiai. Atrodo, jog mes esame pakliuvę į kokį ten užburta, pasakų kraštą, kuris taip skirtingas nuo kasdieninės tikrovės!

Bet tai dar ne visa Kalėdų dekoracija. Tos šventės atskleidžia prieš mus praeities uždangą ir mes aiškiau sugebame prisiminti daugelį vaizdų iš prabėgusio savojo ir mūsų protėvių gyvenimo. Tie prisiminimai savo vaikystės ir jaunatvės dienų, kai mes linksmai sutikdavom šventes tarpe artimų asmenų ir kaimynų, šiandien atrodo viliojančiai ir gražiai! Jeigu ne tie prisiminimai, jei ne tie dvasiniai ryšiai su praeimi, pačios Kalėdos nebūtų tokios turiningos ir puošnios.

Kalėdos yra reikšmingas kraštis, kurį esame paveldėję iš senų gadynių. Kiekvienas papročiai ir tradicijos, užsilikusios iki mūsų dienų, siekia žilos senovės. Jų prasmė galėjo pasikeisti šimtmečių eigoje, vienok formos pasiliko tos pačios. Mes

linkime vieni kitiems linksmų Kalėdų, teikiame saviškiams dovanų, paruošiami kūtų vakariene, uždegam jei ne lauzus, tai bent lemputes ant papuoštos eglutės, o mūsų šiandieninės puotos ir linksmybės yra tik paūbulinta rūšis to, kas įvykdavo anksčiau.

Anais laikais Kalėdos buvo skiriamos pasveikinti grįžtančią saulutę; dabar gi, krikščioniškam pasaulyje, šios šventės skiriamos užgimusiai Išganytojui. Vienu ir kitu atveju, Kalėdos rishamos su svarbiu įvykiu, kuris daug ko gero turėjo suteikti žmonėms.

Tačiau, šalia šios erdvinės arba dangiškos prasmės, kuri anais laikais buvo vyraujanti, Kalėdos turi nemažai ir praktiškos, kasdieninės svarbos mūsų gyvenime. Jos palaiko mums šviesesnes viltis į ateitį, į laisvės ir teisingumo pergalę ant tamsybės pajėgų. Kalėdos paskatina mus siekti ko nors geresnio ne vien sau, bet ir kitiems; jos suburia mus arčiau kaip vienos tautinės kilmės žmones.

Lietuvių tauta šiandien pergyvena labai sunkius ir tragiškus laikus. Ji yra pavergta tamsybės pajėgų, kurios laiko ją rėtežuose. Bet kiekvieno anoje pusėje geležinės uždangos esančio lietuvių širdyje tebėra gyva viltis, kad išsilaisvinimo valanda anksčiau ar vėliau išmūš, ir kad uždėti vergijos rėtežiai bus numesti. Kas palaiko ir gaivina tą jų viltį? Toji pat pasitikėjimo ir optimizmo dvasia, kuri pasireiškia ir Kalėdų šventėse, būtent, kad šviesybės pajėgos neišvengtinai sutreps piktąjį bolševizmo siaubūną. Tai Lietuvos žmonių vilčiai mes galime pagelbėti greičiau realizuoti savo darbu, aukomis ir nesvyruojančiu ryžtingumu.

Taigi, kaip matome, Kalėdų šventės daug ką mums atvaizduoja, daug ką primena ir suteikia ne tik džiaugsmo, bet ir dvasinio pajėgumo žengti toliau gyvenimo keliu ir įieškoti geresnio būvio sau, savo tautiečiams ir mūsų tėvų kraštui.

Smeižtas vietoj padėkos.

Ispanijos Atstovas Tikriva, Jog J. V. Bazės Yra Nesugriaunamos

Ispanijos ambasadorius Jose Maria Areiza, dviem atvejais kalbėjęs Chicagos mieste, tarp kitko, pareiškė nuomonę, jog Amerikos karo laivyno ir aviacijos bazių, kurios randasi Ispanijos teritorijoje, nesunaikins jokie rusiški tolimo sridimo sviediniai. Ir kad tos galingos bazės yra tikras vakarų Europos saugumo laidas.

Šia tad proga Ispanijos ambasadorius pareiškė Amerikai padėką už pagalbą, kurią iš JAV-ų pastarųjų ketverių metų laikotarpyje yra gavęs jo atstovaujamas kraštas. Toji pagalba siekė 340 milijonų dolerių.

Ambasadorius Areiza yra linkęs manyti, jog generalissimo Franco režimą ateity pakeis "nūdieninių sąlygų monarchija".

Ambasadorius kvietė amerikiečius gausiai lankytis Ispanijoje, užtikrindamas, kad toje šalyje jie ne tik sutiks sytingumą, bet ir galės akivaizdžiai įsitikinti, kokią didelę reikšmę Ispanijai sudaro Amerikos nuosirdi parama.

Kaip Seniau Ženklo Dienas ir Mėnesius

Šiais laikais, kai turime laikrodžius, kalendorius ir girdime pranešimus iš radio ar televizijų, nesunku yra pasakyti valandą, dieną, mėnesį ir metus.

Bet ką darydavo mūsų protėviai anose gadynėse, kai nebuvo tokių informacijos šaltinių? Jie, žinoma, naudojo kitokias priemones atspėti laiką.

Dienos metu, jie sekėdavo saule, o naktį užėjus pažvelgdavo į žvaizždes. Kai jau nebuvo galima matyti, tai vartodavo savo nuovoka. Nemažai šia nasitarnaudavo ir gaidys, užgrie dođamas anksti rvtva.

Bet su dienų ir mėnesių eiga būdavo kitaip. Čia jau reikėdavo griebtis kokių nors grynai techniškų priemonių.

Vokiečių chronininkas Dusburbgas, aprašydamas prūsų gyvenimą pabaigoje 13-to šimt. primena, jog tieji turėdavo dvi lazdas: ant vienos žvmėdavo dienas, ant kitos — mėnesius. Metai gi buvo ženkliniai ant kokio nors seno medžio, paprastai ažuolo.

Panašiai buvo atliekamos ir kitos "knygvedystės". Ant lazdelių buvo ibraizoma paskolin-tvrbū: kailiu ir kitokiu vertvbių kiekis ir gražinimo laikas. Šioje srityje anu laikų žmonės buvo išvystė nuostabią technika ir daug sumanumo.

Maistas Plaukia į Užjūrius

JAV-ų žemės ūkio gaminių eksportas į užjūrius šiais metais yra siekęs arti 4 bilionų dolerių. Tai yra 700,000 milijonų dolerių mažiau, negu buvo išvežta per rėkordinius 1956 metus.

Gerų Draugų Tarpe

— Tu, Birute, turėtumei kiek suliesėti!

— Nejau gi tau kenkia mano menkas sustojimas?

— Žinoma, kad kenkia! Aš jau nebegaliu iš tavęs skolintis suknelių, nes jos man yra per plačios.

—Henrikas Nagys.

Kai Kristaus Mokslo Kiekvienas Bando Tempti Ant Savo Kurpalio

Daug Besigiriant Mažai Kas Atleikama

Apie žmonijos pagrindinius klausimus ir jos reikalus tinka kalbėti visada, bet ypač tinka didžiųjų švenčių proga. Va Kalėdų metu tinka svarstyti apie taiką tautų tarpe ir apie socialinį teisingumą. Daugelis tai ir daro. Va pranciškonų leidžiamas "Darbininkas" (gruodžio 3, 1937) turėjo editoriaľą pavadinimu "Advento socialinė doktrina." Iš antraštės išrodo, kad kalba eis apie socialinį teisingumą Senajame Įstatyme. Bet editoriaľo autorius to nedarė. Visų pirma autorius pareiškia:

—Socialiniai reikalai žmonių gyvenime yra patys aštriausieji. Su jais susijusi nelygybė, neteisybė ir stoka meilės žmogui. Turto nelygybė dalo žmones į socialistus ir alkanus. Neteisybė suskirsto į prievartautojus ir skriaudžiamus.

Ar socialiniai klausimai yra aštresni už, sakysime, rasinius ir tarptautinius santykius, tai gali būti ginčytinas klausimas. Bet tiek to. Aišku tas, kad abejieji klausimai yra labai aštrūs. Dabar grįžkime prie "Darbininko" editoriaľo. Toliau ten rašoma:

—Tik viena krikščionybė siekia gydyti socialinių santykių negeroves meilės Evangelija.

Jei "Darbininko" editoriaľo rašytojo paklaustume, ar krikščionybės programa įeina ir krikščioniškų santykių kūrimas tautų tarpe, tai tikimės teigiamo atsakymo. Po to natūralu paklausti: O kiek amžių krikščionybė turėjo savo programai vykinti ir ko ji atsiekė? Autorius suteikia atsakymą ar bent paaiškinimą ir į tą natūralų klausimą. Rašo:

—Krikščionim dažnai priekšama, kad jiems stoka tos evangeliškos artimo meilės. Priekštas turi pagrindą. Bet nederina ir čia nusikalsti teisingumui, reikia skirti pacia krikščionybę ir krikščionius ir reikia pripažinti, ką krikščionybė ligi šiol yra davusi gero socialiniam santykiui sušvelninti.

Elkimes taip, kaip "Darbininkas" pageidauja — nei iš tolo nebandykime teisingumui nusikalsti. Į gyvenimą žiūrėkime aiviromis akimis, drįskime pripažinti faktus.

"Darbininkas", pareiškė, kad krikščionybė ligi šiol yra davusi gero socialiniam santykiui sušvelninti, savo tvirtinimo nepareimė pavyzdžiais. Bet tiek to. Pripažinkime, kad pavyzdžių galėtų rasti. Aišku, vienok, kad krikščionys amžių bėgyje nedovanotinai mažai tepadarė ir socialinių ir tarptautinių klausimų sprendime.

Per šimtmečius Europos tautas smūgė baudžiava. Apie jos baisumus daugelis iš mus žino iš pasakojamų senesniųjų žmonių. O nelygybė buvo tokia skandalinga, kad jauno Mottėjaus Valančiaus dokumentar turėjo būti suklastoti, padarant jį bajoro sūnumi, kad jis galėtų patekti į mokyklą.

Tautų santykių klausime yra žinomas tas faktas, kad amžių bėgyje krikščioniskieji valdovai elgėsi taip, lyg jie nebūtų buvę girdėję nei apie 10 Dievo įsakymų, nei apie Kristaus mokslą. Jų tarpe viešpatavo nuolatiniai piktumai, nesuipratimai, kurie dažnai buvo paįvairinami karais. O tokie reiškiniai taip derinasi su Kristaus mokslu, kaip dangus ir pragaras.

Taigi krikščionių vadams tylint minėtuose klausimuose, prabilo humanistai. Ne tik prabilo, o ir pradėjo veikti. To pasėka žmogaus vertės ir laisvės gėnėjai.

Bandymai tarptautinius klausimus spręsti prie derybų stalo atsirado po pirmojo pasaulinio karo Tautų Lyga, o po antrojo pasaulinio karo atsirado Jung-

tinės Tautos. Tautų Lyga, tiesa, nedaug ką nuveikė. Jungtinės Tautos taipgi ne kuo tegali pasirodyti. Bet amžiais, kada visi valdovai buvo krikščionys, tai nei tokiais bandymais nepasirodė.

Po pirmojo pasaulinio karo vakariečių katalikiški vadai nebandė sugerinti susivaidijusias Europos vidurio katalikiškas tautas — lietuvius, lenkus, ukrainiečius, čekus, slavokius.

Atėdavo Kalėdos ir kitos krikščioniškos šventės. Tomis progomis daug būdavo prirašoma ir pamokslų išberiamą, bet apie Kristaus mokslo derinimą gyvenime vis būdavo pamirštama. Ar dabar reikalai pasuko geresnėn pusen? Tegū į tai atsako tie, kurie žino.

—Zanavykas

Moterys Tikrai Skitriai

Vyrai paprastai turi penkis amžiaus pasikeitimus: kūdikis, vaikas, jaunuolis, subrendęs vyras ir senis.

Moterys gi gali pasigirti gyvenančios amžiaus devyniais pasikeitimais. Jos būna: kūdikis, maža mergaitė, bręstanti mergaitė, jauna panelė, panelė, ištekėti besiruosianti panelė, jauna moteris, dar jauna moteris ir neseną moteris.

J. Jablonskio Nuopelnai

Lietuvių kalbininkas Jonas Jablonskis buvo gimęs 1860 m. gruodžio 30 d. Kubiliuose. Mirė 1930 m. vasario 23 d. Kaune. Jis rimtai nūstatė mūsų rašlavą ir yra vadinamas "lietuvių kalbos tėvu".

Ilgesnes Keliones Anais Laikais Buvo Keblus Dalykas

Siais laikais keliauti automobiliu, traukiniu arba lėktuvu yra vienas malonumas. Bet ne taip būdavo seniau, kai tekdamo važiuoti arkiais per neaisnius ir duobėtus kelius. Vasara dar šiaip taip, bet žiemos metu, kai sniegas užpūstydavo laukus, tai arkliams ir žmogui būdavo tikras vargas.

Palengvinimui keliautojams, didesniuose kaimuose ir miesteliuose buvo pastatytos karčiamos, kuriose keleiviai apsidavė pernaktoti, pailsinti arklius, išgyti maisto bei pašaro. Karčiamos anais laikais buvo svarbus informacijos centras, nes ten galėjai patirti kas dedasi visame pasaulyje. Dieną ir vakarais ten vyko puotos, kuriose netrūko įvairių klajojančių aktorių, muzikantų ir juokdarių.

Bet didžiųjų kelionės buvo tikrai komplikuoti procedūra. Prieš 5 dienas išvykdavo sargyba; dieną vėliau išsivadavo važiuojamus ir jojamus arklius; paskiau vyko muzikantai, mēdžiotojai ir pagaliau pats didžiūnas su kareiviais iš abiejų puvėnijos amžiaus devyniais pasikeitimais. Jos būna: kūdikis, maža mergaitė, bręstanti mergaitė, jauna panelė, panelė, ištekėti besiruosianti panelė, jauna moteris, dar jauna moteris ir neseną moteris.

Kunig. Boguslavas Radvila rašė 1665 metais savo sužadėtinai Mintaujoje: "Gaila, kad jūstų pakvietimo apsilankyti pas jus, negaliu išpildyti. Jei keliaučiau į Mintaują, tai reiktų pasiimti 1,000 arklių ir vyrų, kurie išvalgytų visą Mintaują.

Iš to jau galima suprasti kiek daug pasikeitimų įvyko mūsų gyvenime bėgyje vieno arba dviejų šimtmečių.

Nasles Balsas Atejęs Iš Vak. Vokietijos

(Rašo vienas chicagiečių E. Abramavičienė iš Vokietijos (13b) Memmingen, Windauwēg 1-3).

Noriu padėkoti už spaudą, kuria Jūs mus čia likusius aprūpinat. Jūsų prisūnčiama spauda naudojuos ne vien aš, o apie 20 žmonių. Yra ir tokių, kurie savo spaudos jau nebepaiso.

Toliau noriu pareikšti savo širdies skausmą. Esū naslė ir tremtyje gyvenau su sūnumi Leonu, kuris buvo invalidas ir negalėjom išvykti užjūrį. Mano sūnus Lietuvoj buvo paštininkas.

Amerikon patekusieji lietuviai paštininkai mano sūniui,

kaipo buvusiam savo profesijos draugui Kalėdų šventėms atsiūsdavo 40 markių, o Velykoms — 20 markių. Be to ir šiaip laiks nuo laiko po žaliuką, kitą. Tai buvo ir gera parama ir džiaugsmas, kad nesamė šavųjų užmiršti.

Kai sūnus mirė, tai šalpa nutrūko. Šelptojo paštininko motina naslė niekam neberūpi. Be savųjų paramos prisieira elgėtiška gyvenimą testė.

Pamokino Kaip Elgtis

Paskui einančias gatve dvi gražias merginas, įkyriai seka jaunas vyras. Pagaliau viena merginų atsigrižta ir griežtai prataria:

—Klausyk tamsta, arba tamsta nūstok mūs sekiojes, arba susirask dar kita jauną vyrą!

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

GEORGE ir POLLA LUCAS

LONG BEACH, CAL.

Linksmų Kalėdų Švenčių!

ALGERD BRAZIS
SAVININKAS
Al's Hilltop Lounge
8514 ROBERTS ROAD
Oaklawn, Illinois

Linksmiausių Kalėdų Švenčių

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

HAPPY HOLIDAY

Chicago Lietuvių Suvalkiečių Draugijos Valdyba ir Nariai

Taip Gaunama Grietinėlės Putėsiai

Imama: 3 stiklinės riebios (tirštos) grietinės, 1 stiklinė miltinio (powder) cukraus, vanilinių lašų, 1 stiklinė pertrintų uogų.

Saldytuve laikytą grietinėlę išplakti iki putų, sudėti miltinį cukrų, dadėti dėl kvapo vanilinių lašų, pertrintas uogas ir gerai išmaišyti.

Po to sudėti į apvalų pusdu-

benį, papuošti uogomis ir atšaldyti.

Pasiruošė Pasipinigauti

Prancūzų policija "žydriųjų pakrančių" Nicos mieste areštavo du dirbėjus, pradėjusius sekmingai platinti netikrus \$100 amerikoniškus banknotus. Bet vyrams geras biznis jau pasibaigė.

Į klaną puolęs, sausas nekelsi.

Linksmų Kalėdų Švenčių!

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

Silvestras Brenza
PREZIDENTAS

METROPOLITAN STATE BANK

Cermak Road and Leavitt Street

Linksmiausių Kalėdų Švenčių

VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

AL. G. KUMSKIS
PRESIDENT LITHUANIAN DEMOCRATIC NATIONAL COMMITTEE

Linksmų Kalėdų Švenčių!

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

ECONOMY MEAT MARKET
Kl. Norkus, Sav.
2033 S. Halsted St. CAnal 6-4621

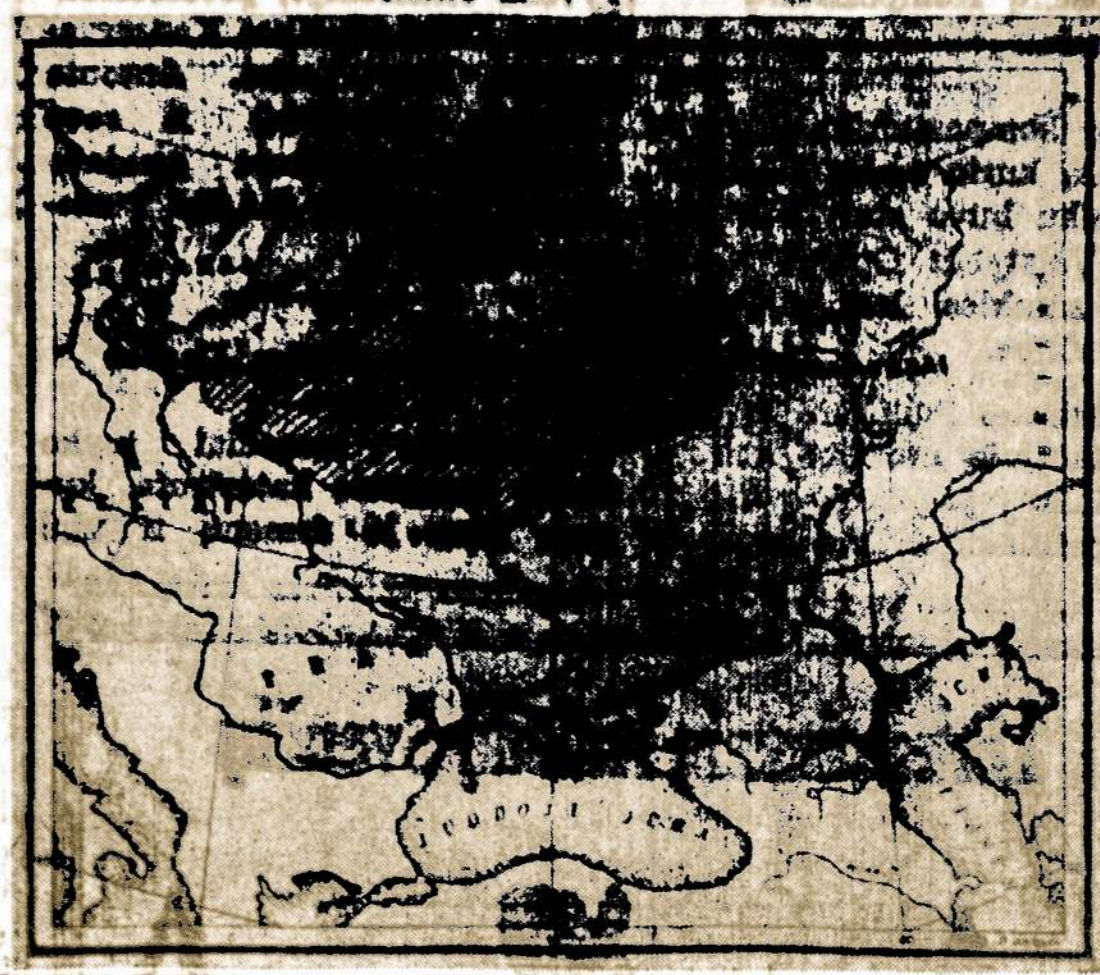
Kurias Vietoves Buvo Seniau Apgyvenę Mūsų Protėviai?

Apie Lietuvius ir Jų Protėvynę

Kas gi buvo tos lietuvių giminės ir kur bei kaip jos seniausiais laikais gyveno? Jau XIX šimt. pirmojo pusėj mokslininkai Bopp, von Boten, Aug. Pott, Hilferding iš lietuvių kalbos duomenų nustatė, kad lietuvių giminės yra iš tos pačios (indoeuropiečių) šeimos, kuriai priklausė graikai, romėnai, keltai, germanai ir slavai. Drauge mokslininkai pripažino, kad tos giminės kalba savo gra-

matika ir žodynų yra daug senesnės, negu kitos europiečių kalbos. Lietuviai geriau, negu kitos Europos tautos, išlaikė tuos arijų prokalbės duomenis, iš kurių vėliau susidarė kitos arijų kalbos.

I klausimą, kada lietuviai atkeliavo į Europą ir kur pirmiausia apsigyveno, šių dienų mokslas visai tvirtai dar negali atsakyti. Galima tik neabejojant teigti, kad lietuviai nuo seniausių laikų gyveno ne tik Nemuno upyne ir apie Dauguvos žemupį, bet ir toliau į ry-

tus, siekiami vidurinės Okos upės (y. ten, kur šiandien stovi rusų miestai Maskva, Rižanė, Kaluga). Archeologai nūdienė Kalugos gubernijoje randa daug piliakalnių, kuriuose užtikama sudegintų numirėlių lavonų visai panašiai ir įvairių kultūros liekanų visai tokių pat, kaip ir Nemuno upyne.

Prie Protvos upės (Okos intakas) jau istorijos laikais gyveno lietuvių giminės galėdai, kuri savo vardu primena vieną prūsų lietuvių giminę galindus. Tie galindai drauge su sudaviais arba suduviais jau II šimtm. po Kr., kaip liudija Aleksandrijos geografas Ptolomėjus, gyveno Baltijos jūros pakrasty. Kadangi suduviai ir galindai jau minimi istorinėse chronikose ir vėliau, XIII šimtm. pabaigoj, kuriose kalbama apie įvairias lietuvių-prūsų gimines, tai galima padaryti išvadą, kad seniausios žinios apie lietuvių gyvenimą Europoje siekia II šimtm. po Kr.

Kita vertus, yra mokslininkų, kurie lietuvių giminėms laiko tuos aestius arba aiscius, apie kuriuos Tacitas kalba savo "Germania" (I šimtm. po Kr.). Tacito žodžiais, palei dešimties Svevų jūros krantą gyvenusios aiscių giminės, savo išvaizda ir papročiais artimos germanų giminei svevams (suevi), o iš kalbos — britams. Jie retai tevertodavę geležinius ginklus, daugiausia prasiversdavę lazdomis (buožėmis). Bet daug rūpestingiau, negu jų kaimynai germanai, jie apdirbdavę žemę bei augindavę javus ir kitus augalus; taip pat pardavinėję gintarą, vadindami jį glaesum ir patys jo visai nevertindavę. Tiksliai sunku pasakyti, ar tie aisciai tai buvo tie patys lietuviai. Prof. Merzynskis laiko neabejotinai daiktu, kad aisciai ir buvo tie patys lietuviai, nes ir vėlesniais laikais lietuviai vadina aisciais, kaip ta daro, pav. garsūs norvegų keliauninkas Vulfstanas. Merzynskis pripažįsta, kad ir Tacito nurodyti aiscių tikėjimas ir gyvenimo papročiai esą tokie pat, kaip ir

lietuvių. Reikia pasakyti, kad Merzynskio argumentai yra gan stiprūs.

Kai į aiscių kraštą atsidangino gotai (iš Skandinavijos apie 150 m. po Kr.), jie tur būt pavergė aiscius ir kitas greta gyvenančias tautas. Tada rodo visa eilė skolinių iš gotų kalbos lietuvių kalboj, pav. žodis "kunigas" vado arba kunigaikščio prasme.

Tiesioginių ir aiškių žinių apie lietuvių turime iš X šimtm. pabaigos. Prūsus mini pasakojimai apie sv. Vaitiekiaus arba Adalberto kankinio mirtį, kuriuos yra parašę vienuolis Kanaparius, vyskupas Brunonas ir nežinomas autorius (997 m.). Apie prūsus įvairių žinių suteikia ir tais pačiais laikais gyvenęs jau minėtas norvegų keliauninkas Vulfstanas; jo suteikiamos žinios daugiau ar mažiau liečia ir įvairias kitas lietuvių gimines.

"Aiscių kraštą, — sako Vulfstanas, — labai platus, ir ten yra daug miestų, ir kiekviename mieste — karalius." Čia Vulfstanas, matyt, kalba ne apie kokius tikrus miestus, bet apie natūralius ir dirbtinius pylimus ir piliis, prie kurių glaudėsi vietos gyventojai. Lietuvoj ir Zemaičiuose ir šiandien yra daugybė tų įtvirtintų pylimų ir pilių liekanų su čia gyvenusių žmonių žymėmis. Lietuviškai jie vadinami piliakalniais. Prūsų krašte randamos abasidų ir sasanidų monetos rodo, kad tais pat senais laikais jau ir lietuvių buvo įtraukti į prekybos mainus tarp rytų ir vakarų. Apie Zambijos gyventojus prūsus pasakoja ir Adomas Bremnietis savo rašte "Descriptio insularum Aquilonis." Apie lietuvių giminę jotvingius ima rašyti nuo XI š. ir rusų metraščiai.

Ir seniausia lenkų Martyno Gallo kronika iš XII a. kalba apie įvairius lietuvių gimines ir savo pasakojimą tęsia iki 1113 m. Nuo XIII š. apie lietuvių pradeda rašyti ir vokiečių chronikos. Vokiečiai per savo abūdų riterių ordefius (prūsiskajį ir Livonijos, kardininkus) nuo XIII a. pradėjo su lietuvių aršias kovas, todėl ir daug emė apie juos rašyti. Iš tų jų raštų aiškėja ne tik tai, kokios sritys buvo lietuvių gyvenamos arba jų geografija, bet ir kas kas ir iš ekonominio, visuomeninio ir politinio Lietuvos gyvenimo, o taip pat ir tautinis lietuvių charakteris.

Iš tų vokiškų chronikų labiausiai pamintėtos: "Livoniae Chronicon," kurią parašė Henrikas Latvis (iki 1227 m.); "Die Livländische Reimchronik" — t. y. rimuotoji (eilerastinė) chronika, apimanti laikotarpį tarp 1227—1290 m.; labai svarbi Petero Dusburgo (Dusburgiečio) chronika, paskui dar Hermano Wartbergo "Chronicon Livoniae" ir kitos.

Iš tų chronikų, taip pat tautosakos, kalbos ir archeologijos duomenų nustatoma visa, kas žinoma apie lietuvių nuo pat XI a.

XII a. pabaigoj lietuvių giminės gyveno šiose srityse: pačiai lygumoj tarp Nemuno ir Vislos, dabartinėj Rytu Prūsijoje arba Mazojoj Lietuvoj; žem-

maičiai — paliai dešiniuosius Nemuno intakus maždaug iki Nevežio upės; aukštaičiai — Neris (Vilijos) upyne ir paliai kitus Nemuno intakus iki Gaujos intako (t. y. dabar lenkų okupuotas Vilniaus kraštas); žemgaliai — prie kairiųjų Dauguvos krantų; latgaliai — prie dešiniųjų Dauguvos krantų; jotvingiai — Bieloviežos giriose ir į šiaurę nuo jų, Nemuno, Bugo ir Narevo upyne, (kur vėliau įsikūrė priklausę Lietuvos valstybei tokie garsūs istorijai miestai, kaip Gardinas, Naugardukas, Lietuvos Brasta ir kit.).

Lietuvių giminių gyvenamas kraštas buvo apaugęs miškais ir pelkėtas. Bet lietuvių giminės buvo sėslios ir vertėsi daugiausia žemės ūkiu, kuris XII ir XIII a. pas juos gana gražiai klestėjo. Apie tai liudija metraštininkas Jan Kadlubek, kurs, aprašinėdamas lenkų karaliaus Kazimiero, Teisingojo žygį į jotvingių žemę 1192 m., sako, kad lenkai paleidę ugnim jotvingių kaimus, namus ir javų pripildytus svirnius. O ukrainiečių metraštininkas, aprašinėdamas Galičo valdovo Danieliaus žygį prieš tuos pačius jotvingius, pasakoja, kad išeikęs jotvingius Danielius apsisutojes viename kaime, kur tebuvė tik du kaimai, ir ten radęs tiek daug javų, kad jų visiems užteke — žmonėms ir arklėms ir dar like, ir tuo labai stebėjėsi Danielius ir jo kariai.

Suprantama, kad jei jau jotvingiai buvo tokie geri žemės dirbėjai, tai dar daugiau yra pagrindo manyti, kad kitos lietuvių giminės buvo ne kiek ne blogesnės. Istorijos šaltiniai tokią spėjimą visai patvirtina, nes jie sako, kad lietuviai savo žemės ir miškų ūkio produktus (javus, medų, kailius) keitė žemės ūkio irankius — piautuvius ir dalges, kas yra jau toli pažengusios žemės kultūros pažymys.

Praktiški Sveikinimai Kalėdų Sventėms Anais Laikais

Viduriniiais amžiais Kalėdų proga pasveikinimas buvo siunčiamas baltu pyrago pavydalu. Toks kalėdinis pyragas neretai siekdavo net pėdos ilgumo, buvo keptamas iš saldžios su priekšoniais teslos.

Jis atstodavo mūsų laikais įprastas pasveikinimo korteles.

Išskyrus Australijos, Grenlandija yra didžiausia mūsų vandenynuose sala.

Mums Garbe Padekoti:

Draugams, pažįstamiems ir visiems, kurie per šiuos ir visus praėjusius metus, pirkdami nuosavybes per šią istaigą, išreiškė mums pasitikejimą

Ir Palinkėti

Džiaugsmingų Šv. Kalėdų ir Laimingiausių Naujų Metų:
E. Kursius, P. Adomaitis, A. Vaima, J. Stonkus, B. Underys

Talman Realty Sales

2625 West 71 Street (Kampas Talman Ave.)

Visi Telefonai REpublic 7-9400

Namų pardavimas - pirkimas; apdrauda; valdymas — management; visų rūšių automobilių leidimai.

Nebrangiai ir ekspertiskai pildome Income Tax'us.

LINKSMŲ KALEDŲ SVENCŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

LOVICK'S

GELININKAS

3316 So. Halsted St. — Chicago, Illinois

LINKSMŲ KALEDŲ SVENCŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

NAUJŲ METŲ

LINKSMŲ KALEDŲ SVENCŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

K. BEINARAUSKAS

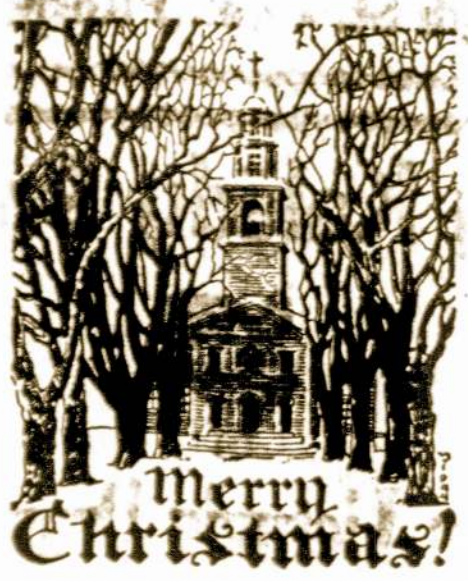
3301 So. Emerald Ave. Chicago, Illinois

LINKSMŲ KALEDŲ SVENCŲ!

LINKSMŲ KALEDŲ SVENCŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

NAUJŲ METŲ

Linkime Visiems Mūsų Kostumieriams ir Draugams.

ANTHONY KAIRIS

Mason Work and General Contractor

3232 So. Union Ave. Chicago, Ill.

Linksmų Šv. Kalėdų ŠvencŲ

ir

Laimingų Naujų Metų

Daug džiaugsmo ir laimės visiems lietuviams

Tėvynėje ir plačiame pasaulyje!

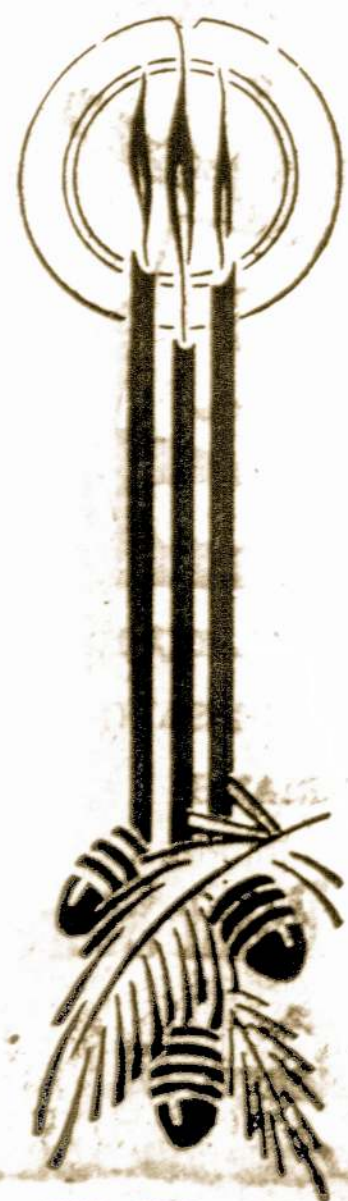
Visada pasirengę patarnauti mūsų artimiesiems

siems dovanų persiuntime į Lietuvą ir Europą

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 WEST 26th STREET CHICAGO 23, ILL. U.S.A.

Phone CRawford 7-2126

MANDAGUMO KODEKSAS

Kelias Nurodymu Kaip Elgtis Draugijoje

Čia pateikiamas trumpas mandagumo taisyklių rinkinys, kuriuo žmonės turėtų vadovautis, jei nori, kad juos kiti laikytų gerai išauklėtais ir mandagiais. Šis "kodeksas" taikomas lygiai subugusėms, kaip ir jaunimui. Niekad neužimkite geriausių vietos, nesirinkite geriausių kėdžių, nepripildykite iki

Nepertaukite kalbančių ir patys per daug nesėdėkite. Rodykite, kad mus domina ki-

tų kalba ar pašnekėsi. Nepa- rodykite, jog tai ką kiti kalba- mums yra nuobodu ir visiškai neįdomu. Nesėdėkite per- daug apie save, apie savo dar- bą, palinkimus, apie savo svei- katą ar apie ligas.

Kreipkite dėmesį, jei kas i- mus prakalba, kantriai iškla- sykim. Viešai neleistina kam nors į ausį paslaptis šnabzdėti.

Labai yra nemandagu vaidi- nimu, koncerto ar prakalbū me- tu šnekėtis ar garsiai šūkauti. Nesijuokim nesuvaldomai, ne- kliudykim kaimynams. Neapkalbėkim kitų žmonių.

neprimesim jiems blogybių, kurių jie neturi. Nekalbėkimė taip pat be reikalo apie daly- kus, kuriuose nedaug tūnusima- nome. Nesėdėkite apie ką nors su pagleža ar su pykčiu.

Niekad neuždenkite šviesos kitiems dirbantiems. Bandyki- me darbe netrukdyti kitiems. Negaišinkime žmonių, kurie skuba ar turi dar ir kitų parei- gų.

Nebandykite per daug gretin- tis prie pagerbiamų ar labai žinomų žmonių.

Paskaitos ar pasakojimo metu kantriai išklauskite iki galo, nors ir būna nuobodu.

Nesisavinkim kitų žmonių privalumų ir nesigirkim sava- siais.

Kalėdų Metu Dainiai ir Ir Giesmininkai Buvo Visur Pageidaujami

Kalėdų švenčių laikotarpyje, kuris paprastai užsitęsėdavo iki Naujų Metų, pasireiškėdavo vi- sokių iškilmių ir triukšmavimų ne vien didžiųjų tarpe, bet ir kaimiečiuose. Visi pajusdavo smagią šių švenčių nuotaiką ir kaip kas išmanydamas linksmi- nosi, puotavo, sveikino vienas kitą ir krėtė visokius šposus.

Patyrę giesmininkai, kankli- ninkai, juokdariai buvo kvie- čiami visur pagyventi švenčių programą. Juos kviesdavo į dvarus ir net Didžiojo Kuni- gaikščio rūmus Vilniuje. Štai Kiemo Izdo Valdytojo saska- i- toje 1546 metais yra įrašyta:

"Išmokėta po 2 auksinu kiek- vienam berniukui giesmininkui, giedojusiam Kalėdų šventėse Jo Didenybei Zigmuntui Augus- tui.

"Kanklininkams, giedojusiems kaimietiškas dainas, duota ka- lėdinė po 3 lietuviškus auksi- nus; trimitininkams — po 1 lie- tuvišką auksiną".

Taigi, igudę menininkai ir se- niau būdavo apmokami. Jeigu koks giesmininkas ar muzikas užsukdavo į kaimą, tai jis ne- išeidavo tuščiomis; jį irgi apdo- vanodavo visokiom gėrybėm.

Mažas grūdelis didžiū medžiū užauga.

Miškas Visad Buvo Artimas Žmonėms

Apie Girias, Kurios Buvo Laikomos Šventomis

Nesunku suprasti kodėl mūsų protėviai gerbė ir šlovino me- džius ir mišką. Anose gyvenimo aplinkybėse, medis buvo tikras žmogaus draugas ir globėjas. Jis suteikdavo medžiagą trobe- siams pasistatyti; iš jo gauna- mos malkos ugniai susikurti; įvairūs įrankiai buvo gaminami iš medžio, o pavojaus metu miš- kai suteikdavo geriausią apsa- gą nuo priešų. Dėkingumo įau- smas pasireiškėdavo senesniais laikais gal būt stipriau, negu dabar, taip vadinamoje išdid- žios civilizacijos gadynėje. Lie- tuvis mokėjo įvertinti savo ge- radarius — medžius ir jiems skirdavo ne tik dainas, bet ir iškilmingesnes apeigas. Gražes- ni miškai buvo vadinami "Šven- tais gojais" ir medžių ten ne- buvo leista kirsti. Senesnieji, blačiai išsišakoję ažuolai buvo laikomi ypatingoje pagarboje, kaip žmonių globėjai.

Prie tokių ažuolų buvo atlie- kamos sueigos, įrengiamos šventovės ir užkuriamos nuola- tinės ugnys.

Apie šventąsias lietuvių gi- rias jau rašė 1252 metais sve- timieji chronicinkai, žinoma, savotiškai tą viską išaiškinda- mi. Vėliau, įvedant į Lietuvą krikščionišką tikėjimą, žmonėm buvo liepta nukirsti daugelį šventųjų medžių, bet niekas ne- drisio to daryti.

Jei šeimoje mirėdavo vienas narys, tai ikuoseji pasodindavo medelį, kaip simbolį amžinos gyvybės. Vienoje raudoje sako- ma:

O, kad būtume pašodinęs nors medelį į savo vietelę, tai būtų užvėjętė tavo vaikeliams. Kitoje dainelėje randame pa- sakojimą, kaip jaunas bernelis nuėjo kirsti liepelės. Ir štai kas atsitiko:

Pirma syk kirto—ji sudejavo, Antra syk kirto—kraujas lašėjo, Trečią syk kirto—ji prakalbėjo: "Tu pagailėki mane, berneli, Padėk į šalį aštrų kirvelį! Zalia liepelė—tavo mergelė, Tankios šakelės—baltos ranke- lės, Drabni lapeliai—meilūs žode- liai..."

Iš panašių užsilikusių dainų, mes galime atspėti kaip mūsų protėviai gerbė ir mylėjo me- džius, artimai sujungdami juos su nuosavu gyvenimu.

Senieji miškai, užimdami di- delius plotus, sudarė savotišką paslaptinę pasaulį, kuriame

netrūko įvairios gyvybės. Juose girdėjosi linksmas paukščių čiulbesys; juose bėginojo įva- rių žvėrių žvėreliai ir spietėsi teikiančios medų bitės. Miškas buvo žmonių geradarys, o me- džiai — ištikimi draugai. Kaip vieni, taip ir antri gimė, augo ir paseno toje pat Lietuvos žemelėje, šalimais viens kito. Dėl to tai mūsų protėviams medžiai ir miškai simbolizavo misteriš- ką, viršgamtinę ir prielankia esybę, kuri buvo verta dėkin- gumo ir šlovės.

Užprenumeravo "Sandarą" Kaip Kalėdų Dovaną

P-nia Pranė Bartkienė, gyvenanti Thomas, West Virginia, užprenumeravo metams laiko "Sandarą" savo draugui, Jonui Kazlauskui, gyvenančiam West- ern Port, Maryland.

Maždaug apie 2050 metus pa- saulyje turėsime gyventojų apie 10 milijonų. Dabar jų yra tik du su puse milijonų. Bet visiems visko užteks: ir duonos, ir gele- žies, ir visų kitų gėrybių. Truks tik vieno dainio — smegenų...

1925 m. gruodžio 13 d. Kaune buvo atidaryta M. K. Ciurlionio Galerija — pirmas Lietuvos paslaptinę pasaulį, kuriame

Moterys Atsargesnės Trafiko Sukuryje

Sekant nelaimių statistiką, aiškėja, jog tuo metu, kai tra- fiko nelaimėse pakliūna keturi vyrai, panašiu būdu tenkenčia tik viena moteris.

Taip būna todėl, kad moterys turi daugiau kantrybės ir yra apdairesnės. Moteris ramiai lau- kia trafiko šviesų pasikeitimo, retai pereina gatvę nesaugioje vietoje ir labiau yra linkusi da- boti eismo taisyklų.

Danijoje Šalčio Metu Aprėdo Ir Karvės

Karvėms šaltas oras yra ne- sveikas ir pavojingas. Danijoje, kur pienininkystė yra labai pa- žangi ir kur žiemos metu pasi- taiko dideli šalčiai, karvės ir ora iš tvartų būna išleidžiamos, ap- viktos specialiais apsiaustais.

Tikra Priežastis

Atvykęs į mažesni miestelį laikraščio korespondentas kla- usia vietinio:

— Kas daugiausia trukdo sek- mingam teatro gyvavimui jūsų apylinkėje?

— Vien tik cenzorius — atsa- lė vietinis.

Linksmų Kalėdų Švenčių!

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

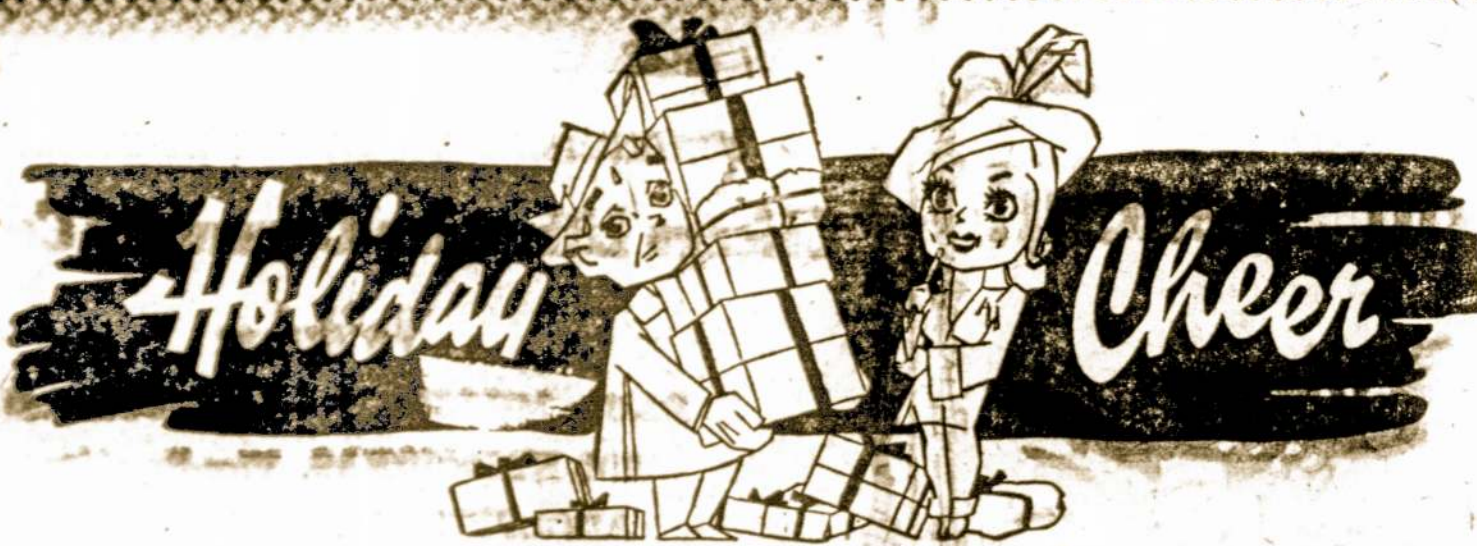

ADV. A. OLIS

PREZIDENTAS
METROPOLITAN SANITARY DISTRICT
OF CHICAGO

General Parcel and Travel Co., Inc.

135 West 14th Street, New York 11, N. Y.
SVEIKINA DRAUGUS IR KLIENTUS SU
ŠVENTOMIS KALĖDOMIS IR
NAUJAIS METAIS
IR DĖKOJA UŽ PARODYTĄ PASITIKĖJIMĄ
IR GAUSIUS UŽSAKYMUS

Džiaugsmingų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų

visiems savo klientams, svečiams, nuosavybių pirkežams bei par- davėjams, draugams ir pažistamiesiems linki

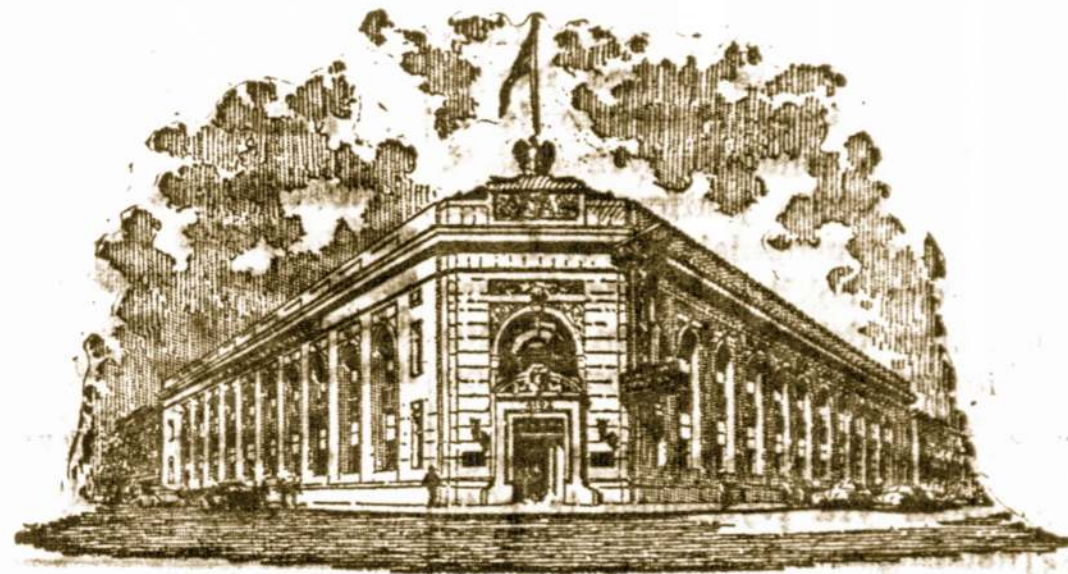
Lithuanian Hotel

STANLEY DARGUŽIS, Savininkas

1606 S. Halsted St.

Taylor 9-2733

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

OFFICERS:

JUSTIN MACKIEWICH, - - - - President
JUSTIN MACKIEWICH Jr., - - - - Executive Vice President
ELMER MACKIEWICH, - - - - Vice President
HELEN KUCHINSKAS, - - - - Secretary-Treasurer
PETER SLOGER, - - - - Vice President
DOMINIC CHIAPETTA, - - - - Vice President
JOHN C. LEWE Jr., - - - - Asst. Vice President
LUCY RAILA, - - - - Asst. Secretary
EDWARD KRYSTON, - - - - Asst. Secretary
STELLE STANKUS, - - - - Asst. Treasurer
LOUIS WAITKUS, - - - - Asst. Treasurer

PETER GAUDAS, FELIX GORDON, WM M. ZIPPERMAN, Attorneys

DIRECTORS:

JUSTIN MACKIEWICH
JUSTIN MACKIEWICH Jr.
ELMER MACKIEWICH
HELEN KUCHINSKAS
LEON GINIOTIS
DAN KURAITIS
JOSEPH PADZIUNAS
BRUNO SHUKIS
MATHEW ZIZAS

4192 ARCHER AVENUE

TEL. VIRGINIA 7-1141

Daug Gražių Kalėdinių Papročių Yra Užsilikę iš Žilos Senovės

Kučių Vakarienių Jungė
Visus Artimuosius

Slenka metai, dešimtmečiai. Gyvenimas keičiasi. Keičiasi ir nyksta ir senieji tautos papročiai. Daug jų yra jau išgyvenę išstus šimtmečius, pereidami iš kartos į kartą, tęsdami prosenelių paliktą tikėjimą, viltis bei jų svajones.

Daug tų papročių prisimindavo mūsų tėvai. Dar labiau juos sekavo seneliai ir proseneliai. Visa eilė tų papročių išliko iki mūsų dienų. Ir tikimes, kad tie, iš kartos į kartą perduodami papročiai nebus užmiršti ir mūsų vaikų. Kaip Kalėdos, taip ir Kalėdų išvakarių Kučios, — patsninkinių patiekalų bendra šeimos ir šeimynės vakarienių, yra, turbūt, viena seniausių Lietuvos žmonių švenčių; lydima

tokiais pat senais papročiais. Kalėdų belaukiant, šeiminiškė su merginomis, jei jos draugė gyvena, šlavė, valė trobą. Tuo pat metu buvo ruošiami kučių valgiai. Paklotas šienų stalas, buvo apdengiamas balta drobine staltiese.

Trobos kampuose kadaise buvo statomi šiaudų kūliai, varpomis į viršų. Bet anas paprotys vėlesniais laikais, berods, buvo jau užmirštas. Seniau tais kūliais buvo aprišami jauni medeliai, juos paklodavo gurbuose, pabarstydavo jais ir naminių paukščių tvartelius. Buvo tikėta, kad nuo to gyvuliai išliks per ištisus metus sveiki, sodas atneš gerą vaisių derlių, o visos dėš daug kiaušinių ir išpe-turbūt, viena seniausių Lietu- vos žmonių švenčių; lydima

pirmoji žvaigždė, visa šeima su šeimyna susėsdavo apie kučių stalą. Per Kučias prisimindavo mirusius ir negalinčius prie bendro stalo būti šeimos narius. Viešpatavo mistiška nuotaika, didelė rimtis. Tuos kučių vakarus visi mes per visą gyvenimą neužmirštame.

Kučios valgių likučiai daug kur buvo per naktį paliekami ant stalo, kad ir protėvių vėles galėtų taja vakarieni pasisotinti, kad ir mirę šeimos nariai juose dalyvautų. Šis paprotys, be abejo, siekia žilų pagonybės laikų ir yra, turbūt, iš visų kitų ilgiausiai išsilikęs.

Mūsų atmintyse valgių likučiais buvo apdalinami gyvuliai ir paukščiai. Gyvuliai gaudavo ir gražiai surinktą nuo stalo šieną.

Kalėdų apeigos, be abejo, rįsasi su senųjų laikų Saulės su-tikimo švente, kurioje, matomai, irgi nestigo mistikos ir su kuria buvo siejamos Lietuvos žmo-nių viltys ir lūkesčiai.

Taip Partijos Skirti Agentai Šmugeluoja Kolchozų Gerybėmis

Kad visokį sukryčių ir va-gysčių iškysta kolchozų admi-nistracijoje, to jau negali mi-slepti ir išemanti Vilniuje pale-kinė "Tiesa".

Stal lapkričio 13 dienos lai-doje, ten buvo idėtas toks pra-nesimasis iš Zarasų krašto:

— Ko gi čia Pračiukai reikią? — stebėjosi Turmanto gyvento-jai vartotojų kooperatyvo nā-rių susirinkime.

— Stal, tums naujas valdybos pirmininkas, — pasijūė rajono vartotojų kooperatyvo sąjun-gos pirmininkas Tregeris. — Kas prieš?

— Geresnio perasi. Didelis vadovaujancio darbo patyrimas, isikisio LKP Zarasų rajono komiteto organizacinio skyriaus vedėjas, Chaustovas.

— Zinom, ko jūs jį čia atsun-čiat, — pasigirdo balsai.

— Kas prieš? — pakartėjo Tregeris.

"Pirmūno" kolūko nariai iš-viję Pračiuką iš pirmininko pa-reigū, kaip apsilėdėi ir nesėži-ningā žmogū. Rajono vadovai įsiūlė jį Zatokū apylinkės tary-bos pirmininkū. Už blogą dar-ba, girtavimą teko atleisti. Bet negi žmogū su vadovaujancio darbo patyrimū siūsti neį va-dovaujanti darbā. Tai gi ir pri-šo jį turmaniskiams.

Pradėjo jis darba įprastais metodais — pasiskyrė bičiuli Stankevičių, jau teista už va-gystes, sandėlininkū. Bet žino-ma, kaip lapė vistide prižiūrė-jo. Stankevičius jau spėjo san-dėlyje susitvarkyti, ir Pračiu-kas perkėlė jį į kitā sandėli. Pas naujai atkviesiā bufeto ve-dėjā Jegorovā jau tris kartus rasti dideli trūkumai. O jis te-besėdi bufete. O pats Pračiukas irgi nepasčiaš. Maisto produk-tū paruošėves vedėjai Duda-mai, jis musko prekiū už 4000 rublių. Apgavo jis ir darbuoto-jas Anuzienė, Larioncva.

Revizijos komisija mėnino kistiš i Pračiuko reikalus. Tada jis suformavo nauja komisija, kuri jam arčiau prie širdies.

Darbo žmonių nuolat rasomi skundai rajono vadovybės ne kiek neveikia. Epa, kur gi jį de-sime, jei šiuo metu visam rajone ne vieno vadovaujancio pos-tū nera.

Is to kas anksčiau pasakya, galima suprasti, jog viršilos ga-li apibesti kolchozus ir įvairias gerybes paleisti i juodaja rin-ka.

O kad kumečiai yra skriaud-zianti ir turi bađauti, tiems partijos agentams galva neskauda.

Galės Pavlioti Ne Tik Knygos Turinys

Viena didžiųjų Amerikos knygų leidyvių šeimų, jog ne-trukus istaizna knyga, kurios puslapiai kvėpės gvazdikų kva-pū.

Knygos pavadinimas yra "Gvazdikų aromatas" ir, popie-rius, kuriame bus atspausdin-ta, specialiai pūrtumojamas.

Zymaus Vokėjo Bukakis

Ateinanciu metu sausio 15 d. sukanka 80 metų, kai gimė in-žinierius Bronius Prapuolėnis, žymus visuomenės veikėjas, lie-tuvių periodinės spaudos ben-dradarbis, dībes mokslinī dar-bā Lietuvos universitete.

Siuo metu inž. Bronius Pra-puolėnis gyvena Chicago prie-miestely, senų žmonių prieglau-doje. Jis gyvai domisi mūsų iš-eiviškuoju ir Lietuvos gyveni-mu.

Geribiamajam suaktyvinin-kui ruošiamasi pateikti viešā pagarba.

Palyginus su viduramžiais žmonija padare didelę pažanga laisvos minties kryptimi. Išim-

ti sudaro tik diktatorių valdo-mos šaly.

kalbėti, antras to pasivaikšči-o-fimo dalyvis geriausiai padarys, jei atsiprasys ir pradės lėtai eiti pirmyn, palaukiant, kada atsiskyrės prisitartins.

Klausyti net ir artimi žmo-gaus pasikalbėjimo su kitu as-meniu yra lyg ir nemandagu.

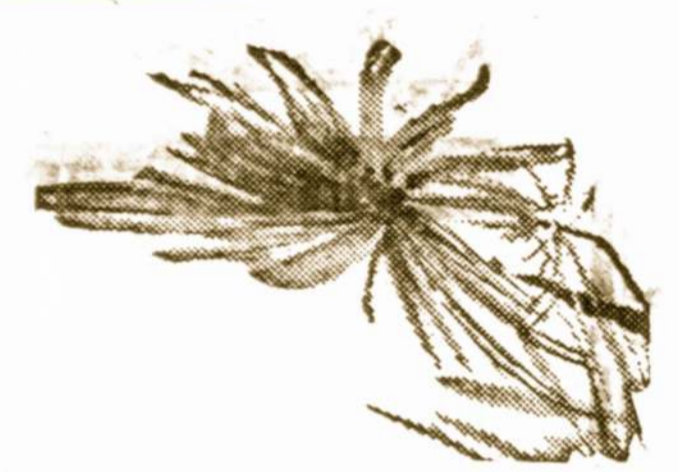
Linksmų Kalėdų Švenčių!

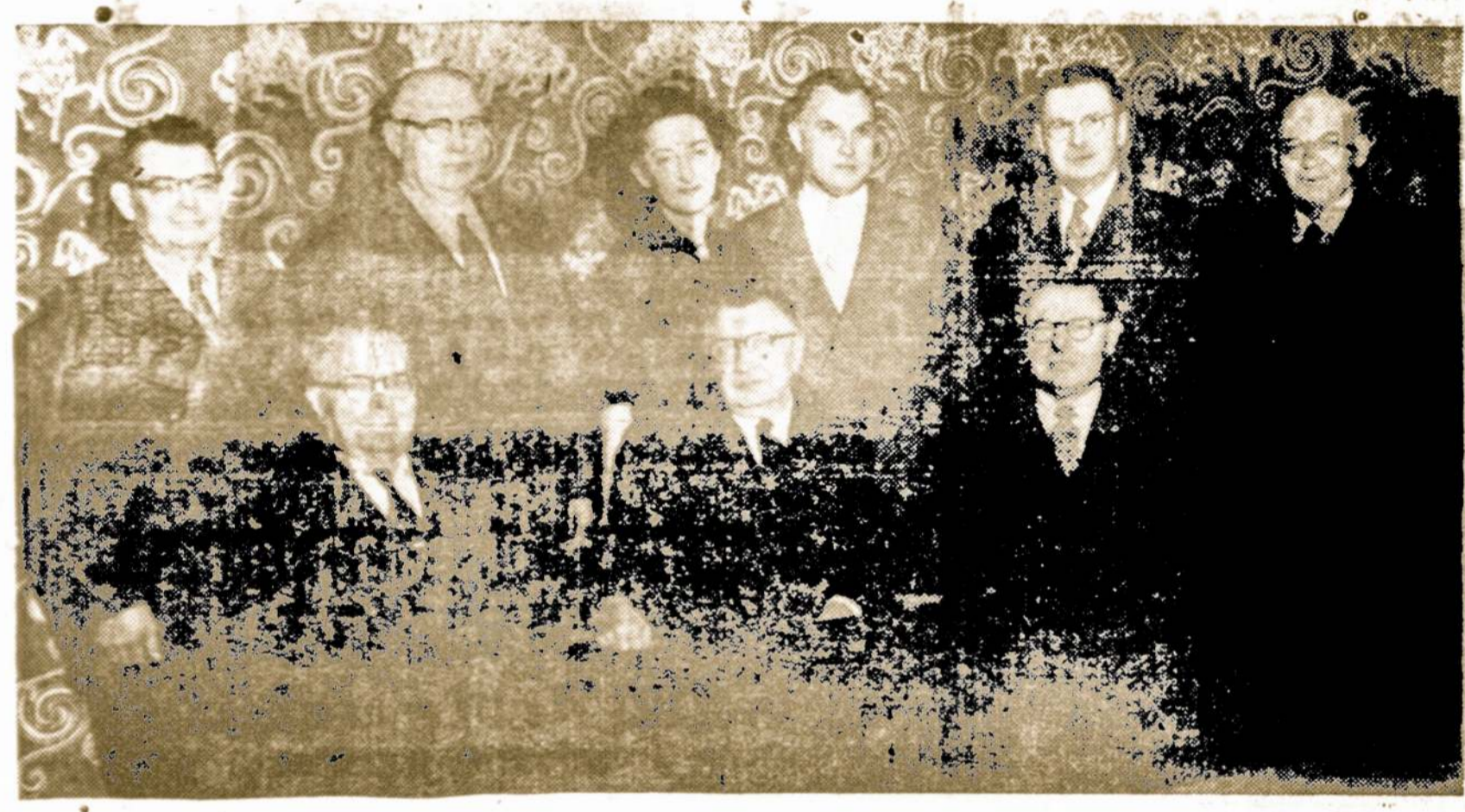
LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ
Linkime Visiems Mūsų Kostumeriams ir Draugams.

Juozas Katauskis
JOE'S BARBER SHOP, Sav.

3155 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Linksmų Kalėdų Visiems Linki Universal Savings and Loan
Association Direktorai ir Valdyba

Iš kairės į dešinę (sėdi): T. Rypkevičius — prezidentas ir bendrovės vedėjas, K. P. Gugis — bendrovės narys, K. M. Augustas — įzd. Stovi (iš kairės į dešinę): Alex Naglis, Paul Miller — viceprezidentas, Olga Rypkus — sekretorė, P. J. Ridikas, Wm. Mankus ir V. Packauskas.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Telefonas: HAYmarket 1-2028

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems savo klientams, bičiuliams ir draugams linki
KUTRA-NORKUS REALTY
J. KUTRA, A. NORKUS, V. PAULIONIS, A. SPRINDYS, ST. STIRBYS, C. STYS IR
ADV. FRANK ZOGAS
2405 West 51st Street WALbrook 5-5030

Linksmiausių Kalėdų Švenčių linkime mūsų visiems kostumeriams ir draugams

Stanley Litwinas, pres.

Carr-Moody Lumber Co.

STANLEY LITWINAS, PRESIDENT
3039 SO. HALSTED STREET TEL. Victory 2-1272

LINKSMŲ KALĖDŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKI

MR. and MRS.
P. J. RIDIKAS
3354 South Halsted St.
CHICAGO, ILL.

YArds 7-1911

Lietuvių Tautosaka

Kaip Neturtinga Našlė Atliko Burimus

Kartą gyveno našlė su dideliu būriu vaikučių. Ji eidavo dirbti į dvarą. Vieną kartą našlė susirgo ir negalėjo nueiti į dvarą dirbti. Ponas už tai labai baisiai supyko ir atstatė ją iš darbo. Dabar vargšė nebeturėjo kuo maitinti savo vaikučių.

Kartą moteriškė sumanė ponui atkeršyti. Vidurnaktį, kada visi miegojo, ji išvedė iš tvarto gražiausią jo jautį ir, nuvedusi į mišką, jį pririšo. Rytojaus dieną ponas pasigedo jautio ir išsiuntė tarnus jo ieškoti. Vakarė tarnai sugrįžo nieko nepesė.

Našlė pasisakė savo kaimynui, jog ji galinti sužinoti, kur yra pono jautis. Tas gandas pasiekė poną. Šis pasiuntė tarnus, kad atvestų našlę. Našlė nuėjusi išmetė kortas ir sako, jog jautis yra tokioje ir tokioje vietoje. Tarnai nuėję rado jį ir parsivedė namo. Našlė už "išbūrimą" gavo iš pono gerą atlyginimą.

Kartą nežinomi vagys pavogė iš karaliaus skrynios pinigų: negali jų nei atrasti, nei sužinoti, kas pavogė. Karalius kvietėsi visus burtininkus, bet ir jie nieko nesužinojo. Netikėtai jis susitiko tą poną, kuriam buvo pavogę jautius. Ponas karaliui papasakojo, kaip surado jautius. Karalius tuojau siunčia pasiuntinius atvežti našlės. Našlė, sako, kad ji nesanti jokia burtininkė, bet pasiuntiniai neklauso, nutempia ją pas karalių. Vargšė maldauja, kad ją paleistų, kad ji nesanti burtininkė. Karalius neklauso ir įsako, jai kad eitų į paskirtą kambarėlį ir iki rytdienos pagalvotų ir pasakytų, kur pinigai. Ką darys vargšė? Nuėjo į kambarį, atsisėdo ir verkia.

Karaliaus pinigus buvo pavogęs jo paties tarnas. Būdamas

neramus, bijodamas karaliaus keršto, jis eina pasiklausti prie burtininkės kambario. Prideda ausį ir klauso. Vargšė moteriškė žinojo: jei neatspėsianti, tai tikrai bus blogai. Vaikščiodama po kambarį, ji ima gražyti rankas ir dejuoti:

— Prašvis aušrelė, užtekės saulelė, bus kas nors turės nukentėti.

Tai girdėdamas, vagis sudrebėjo ir pamano:

— Na, dabar ji jau viską žino ir pasakys karaliui. Praverė duris, puolė našlei po kojų ir prašė, kad nesakytų, jog jis pavogęs. Pasakė, kur pinigai, ir žadėjo jai daug pinigų, jei jo neišduos. Našlė sutiko. Kitą rytą našlė "išbūrė" karaliui, kad pinigai kūdroje — juos iš ten ištraukė.

Labai nudžiugęs, karalius pakėlė pokylį ir sukviėtė daug garbingų svečių. Norėdamas dar kartą išbandyti burtininkę, karalius įsakė virėjai, kad našlei viščiuko vietoje iškeptų varną. Prasidėjo pokylis. Visiems svečiam atnešė valgyti po iškeptą viščiuką, o našlei varną. Našlė apsidairė, apsidairė, mat, pirmą kartą savo gyvenime ponų pokylyje, ir sušuko:

— Varnel, varnel, kas gi tavė čia atnešė

Karalius ir visi svečiai nustebo, jog našlė išpėjusi. Tuojau buvo įsakyta ir jai atnešti keptų viščiukų.

Po to karalius davė našlei daug pinigų, ir ji pasirengė važiuoti į namus. Karalius, dar kartą norėdamas ją išmėginti, liepia padėti po sėdyne kiaušiniu. Našlė atsisveikina, įlipa į vežimą ir sušunka:

— Ot, kad sėsiu, kaip višta ant kiaušinių!

Karalius įsitikino, kad ji geriausia burtininkė. Taip vargšė našlė ir gyvena gerai ilgus metus, tik nesiverčia burtais.

Dėk grūdą prie grūdo, pripilsi aruodą.

LINKĖJIMAI

Daug Jums Laimės

Linksmų Kalėdų. Ir daug jums laimės! Smagiai jas švenčiam čionai be baimės.

Vai greitai bėga Margos dieneles, O mes klajojam Lyg tos avelės.

Kai vilkas tyko, Pavojus vyksta, O džiaugsmas ima, Kai jis pranyksta.

Dar šios Kalėdos — Diena liūdnumo, Tauta pavergta, Nėra linksmumo.

Pašalpa skyrėm, Mūs dvasiai kylant, Tą darėm tyliai, Mūs sielai šylant.

Kitų Kalėdų Viltiniai lauksim Ir iš po jungo Tėvynę trauksim.

Ar bus linksmesnės Anos Kalėdos? Ar smaugs pasaulį Tos pačios bėdos?

Ar tie maskviečiai, Jų komisarai, Teb'viešpataus dar Lyg tie vandalai.

Mes jiems linkėkim Greitos kelionės. Teišsipildo Tos mūsų svajonės.

Lai ir peleckiai Bėg pas Nikytą, Lai liks tėvynė Mūs išvalyta.

Ten neriboti Maskviniai plotai, Sutilps ten judai, Visi pilotai.

Ir chicagiečių Prusokų štabas Ten tekaliauja, Jų lauks ten "labas".

— Perkūnas.

Neilgam šuniui dešra po kaklu.

Tyras Oras ir Fizinis Darbas Pagelbsti Išlaikyti Sveikatą

Nėra jokios abejonės, kad darbas atliekamas gryname ore veikia palankiau į sveikatingumą, negu darbas prie dirbtinos šviesos, be tyro oro, dūmuose, dulkėse ar dujų aplinkoje. Nesvarbu, ar tai bus fizinis ar protinis darbas, nes kartais protas ir nervų įtempimas pareikalauja tiek pat energijos, kiek atiduoda sunkiausiai fiziniai bedirba žmonės.

Mažai tėra pasaulyje darbų, kurie žmogui būtų visiškai sveiki Sveikiausias, žinoma, yra žemdirbio, jei tik jis gyvena tinkamose sanitarinėse sąlygose ir jei neturi persidirbti. Sunkiausiai ir pavojingiausiai yra laikomas kasyklų ir akmens skaldymo darbas. Nėra sveikatai naudingas ir fabriky darbas.

Tačiau medicina yra nustatčiusi, jog raštinių darbininkai bei kitų uždarytųjų tarnautojų daugumoje kencia nuo širdies veikimo susilpnėjimo, nuo mažakraujystės, nuo nervų sistemos pairoimo, nuo regėjimo sumenkėjimo. Jų tarpe labiau yra paplitusios ir įvairios kitos ligos.

Didmiesčių gyvenimas, aišku, nei vienam negali būti ypatinga sveikas. Miesto gatvėj tenka kvėpuoti dulkėmis, dūmais, automobilių kuro perdegusiomis dujomis, miestiečių akims reikiama pakelti aštrias elektros ir Jacob Astor. Jiedu praturtėjo lu stumdvtis miniose, kur susisiekimo priemonių.

Prieš Civilį karą Amerikoje tėra buvę tik du milionieriai: Cornelius Vanderbilt ir John Jacob Astor. Jiedu praturtėjo iš susisiekimo priemonių.

siduriama su ligų kėlėjais bei pakelti kitokius miestiško gyvenimo negerumus.

Uždaroje patalpose bedirba ar prie sėdimo darbo prirakinti, rintai turi pagalvoti apie gimnastikos pratimus, apie fizinį įsitempimą ir dažniau būti tyrame ore. Tuo jie sutaupys nemažai pinigų gydymosi reikalam.

—Medicus

Tikrina, Jog Briedį Nušovė Tik Besigindamas Nuo Jo

Kaikuriose Michigan valst. vietovėse briedžių medžioti negalima ir už jo nušovimą gresia bausmė.

Bet šešiolikos metų Robert Hamann iš Detroito aiškinasi, jog 90 svarų briedį nušovė ne medžiodamas, bet bandydamas nuo žvėrie apsiginti, kai anas jį užpuolė.

Už briedžio nušovimą jaunuoliui gresia trijų mėnesių kalėjimo bausmė ir \$500 pinigine pabauda.

Rimta Priėžastis

—Pone teisėjau, aš tikrai nenorėjau to viso butelio degtinės išgerti...

—Bet kodėl tamsta jį vistik išgėrei?

—Kad, pone teisėjau, pamečiau nuo butelio kamštį ir nenorėjau, kad degtinė išsipiltų.

Prieš Civilį karą Amerikoje tėra buvę tik du milionieriai: Cornelius Vanderbilt ir John Jacob Astor. Jiedu praturtėjo iš susisiekimo priemonių.

Egipto Parlamentas Svarstys "Moralybės" Sustiprinimo Projektą

Egipto parlamente yra pateiktas įstatymo sumanymas, pagal kurį turėtų būti uždrausti ne tik moderniškieji šokiai, bet ir viešieji baleto spektakliai. Įstatymą pasiūlęs atstovas El Kaditeigia, kad šokiai yra ne vien priešingi musulmonų tikybai, bet ir nesiderina su egiptiečių papročiais bei tradicija.

Tas pats įstatymas turėtų panaikinti berniukų ir mergaičių bendrą mokslą mišrose mokyk-

lose. Be to, šio įstatymo sumanytojas siūlo įvesti vyrams ir moterims pajūryje atskiras maudymo vietas ir uždrausti vyrams ir moterims drauge sėdėti teatruose, kinuose ir šiaip viešose vietose.

Bet draugauti su Kremliaus žmogžudžiais egiptiečiai neskaito prasižengimu su moralybe.

Irgi Kalėdinis Paprotis

Vyriškis, po mistletos, t. y. po amalo šakelės bučiuojas moterį, privalo jai atiduoti nuo tos šakelės vieną uogą.

Kai šakelėje uogų jau nebelieka, bučkio iš merginos ar moters reikalauti jau negalima.

Linksmų Kalėdų Švenčių!

JONAS KAZANAUSKAS

PREZIDENTAS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

2202 West Cermak Road
CHICAGO, ILLINOIS

Šių Kalėdų Švenčių

proga sveikiname visus lietuvius ir kviečiame vieningai dirbti ir siekti didesnių laimėjimų mūsų Tautai

LITHUANIAN CHAMBER OF COMMERCE OF ILLINOIS

1933

1957

STANLEY BALZEKAS ..... PREZIDENTAS
JULIUS KUZAS, FELIX A. RAUDONIS, WILLIAM J. KAREIVA ..... VICE-PREZIDENTAI
ADOLPH BALIŪNAS ..... SEKRETORIUS
ANTON J. VALONIS ..... IZDININKAS

DIREKTORIAI:

STANLEY BALZEKAS Jr. JOHN W. PACHANKIS
DR. K. DRANGELIS ALGIRD L. PIVARONAS
DR. J. B. JEROME ANTHONY J. RUDIS
PETER C. MASSIE TEISEJAS A. F. WELLS
FRANK ZOGAS

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS LINKI

Justinas Mackevičius

PREZIDENTAS

Standard Federal Savings and Loan Ass'n
4192 ARCHER AVENUE AT SACRAMENTO

Linksmiausių Kalėdų Švenčių

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų Visiems Amerikos Lietuviams Linki

J. A. Krukas

TAMPA, FLORIDA

Linksmų Kalėdų Švenčių!

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkime Visiems Mūsų Kostumieriams ir Draugams.

LEO'S TAVERN

LEO ir EVA ALELIUNAI, Sav.

827 West 33rd St. - Tel. YArds 7-7643

Juodoji Rinka Sov. Rusijoje Bujuoja Nepaisant Draudimų

Kolchozų Vadovai Slaptai Paleidžia Maisto Produktų į Juodąją Rinką

Sekant sovietinę spaudą, negalima nepastebėti, jog Rusijoje ir jos pavergtuose kraštuose, šalia valstybinės, oficialiai leidžiamos prekybos, gyva yra ir vadinamoji "juodoji rinka."

Toje juodoje rinkoje galima parduoti ir pirkti viską. Ir netiek už rublius, kiek vieną dalyką keičiant į kitą. Ypatingą vertę toje prekyboje turi užsieninės, šiaip neužtikamos prekės: vaisiai, medžiagos, optikos dalykai, mechaniški reikmenys, padoresnis apavas ir kiti gražesni ar praktiškesni gaminiai.

Visoje Sovietų Sąjungoje bei pavergtose valstybėse yra apščiū žmonių, turinčių glaudžių ryšių su juodąja prekyba, žinančių, kur ir ką galima gauti pirkti ar iškeisti. Tų juodosios rinkos tarpininkų tinklas yra pasiryžęs patarnauti ne tik eiliniams piliečiams, bet ir val-

tybinėms įmonėms, fabrikams ir t. p. Jei kuris fabrikas, pavyzdžiui, turi išpildyti jam uždėtą "planą," bet oficialiu keliu negauna gamybai būtinos žaliavos, to fabriko direktorius kreipiasi į juodosios prekybos tarpininkus ir jie feikalingą žaliavą pristato. Ir taip direktorius išsaugo savo kailį.

Iš Gruzijos į Maskvą juodoji prekyba pristato arbatą ir prieskonius, kurių valstybinėje prekyboje dažnai pristinga. Vartotojai tuo būdu gauna pagedaujamas prekes, o juodosios prekybos specialistai turtėkos dalykai, mechaniški reikmenys, padoresnis apavas ir kiti gražesni ar praktiškesni gaminiai.

Keli jauni vyrai Maskvoje pralabo, užrašydami į juostas ir patefonų plokšteles iš užsienio radijo stočių džiazo muziką. Parduodami tas magnetofono juostas ir rekordus džiazo mėn-gėjams, jie sukrėvė nemenkus pinigus.

Vadinamo Jaunimo Festivalio metu, kuris įvyko Maskvoje

pereitą vasarą, nemažai svečių iš užsienių, kaip teigiama, juodoje prekyboje padarė. neblagus biznius, keisdami turimus daiktus į kitus dalykus.

Juodoji prekyba Sovietų Sąjungoje klesti. Nemažai maisto produktų iš kolchozų arba pramonės gaminių slaptais keliais paleidžiama į tą rinką ir vedėjai turi iš to nemažai pelno.

Jeji Paukščiai Kalbėtų Tarpusavy, Tai Nieko Naujo Nepasakytų

Sakoma, jog Kalėdų išvakarėse gyvuliai ir naminiai paukščiai ima šnekėtis tarpusavyje. Man tokių dalykų neteko nugirsti, bet iš jų elgesio galėčiau savaip atpasakoti jų nepratar-tus žodžius. Savaimė aišku, jog kaip žmonėse, taip ir naminiuose paukščiuose ir prieš Kalėdas nebūna taikos ir ranybės.

Štai mūsų kieme kalakutų būrys ima šnairuoti ant gaidžių, ir ironiškai ima jiems pasakoti:

—Mes lygūs jums paukščiai, mes jus mylime, norime geru broliautis... Jūs lesate po vieną grūdėlį, mes po visą snapą. Plunksnos maž abiejų vienokios, tik mūsų gražesnės, pasipūtusios... Jūsų skiauturės raudonos, o mūsų visa galva kaip aguona pūrinė iš tolo raudonuoja... Jūsų uodegos pasipūtusios, o ir mes prirėkusi mokame išpūsti... Jūsų giesmė prasta, muzikiška, mūsų gi bajoriška, poniška... Prie to mūsų daug didesnis skaitlius, turite prie mūsų taikintis ir mūsų šikštū, kad nebūtų jūsų kakaryko!

Gaidelis, nenorėdamas pasiduoti, ginčijasi, kertasi:

—Kam tos prievartos, — sako, — kam tos skriaudos. Jūs savo, mes savo balsais giedosime. Jūsų didesnis skaitlius, užtai daugiau vietos užimate, daugiau maisto sulesate, mes nieko jums nesakysime, tik neslėkite mus, nelipkite mums ant sprando su savo ulbėjimu. Duokite mums savotiškai giedoti, kakaryko!

—Bereikalo jūs, gaidžiai, gariatės savo giedojimais, — pastebėjo senas kalakutas. Kiekvienas juk žino ko vertas gaidžio balsas ir protas! Prieš šventes niekas jūsų nepaiso, o mus gerai prižiūri ir peni.

—Taip, tai taip — atkirto gaidys. — Bet kai šventės ateina, tai jums galvas nukerta ir plunksnas nupešioja, o mes kai sugiedam Kalėdų rytmetyje, tai visi žmonės sukyla ant kojų. Kaip sau nenorit, bet su gaidžiais jūs nesulyginsit!

Kaip matote, kartais ir naminių paukščių kalbos gali būti labai panašios žmonių kalboms. Ir dažnas mūsų juk nori pasipūsti ir pasigirti prieš kitus.

—Apušė.

Aplė Čechų Kompozitorių A. Dvoržak

Čechų kompozitorius Antonin Dvoržak, kurio opera "Undinė" savo laiku buvo statyta ir Lietuvos Valstybės Operos teatre, buvo smuklės laikytojo-mėsininko sūnus.

gyveno Amerikoje, profesoriaudamas Čechų Muzikos Konservatorijoje, New Yorke. Antonin Dvoržak (1841-1904) iš savo tautiečių Amerikoje gaudavo tiesiog pasakišką \$15,000 įmetus algą.

Tai Buvo Vaikų Darbas

Pašisventės muzikai, jis pasirinko tautinės muzikos kelią ir pasauliniai pagarsėjo dar 50 metų nesulaukęs. Tris metus iš-

Formojoje senesniai įvyko žiauri traukinio katastrofa, kuri-joje žuvo 19 asmenų ir virš

šimto žmonių buvo sužeista. Dėl šios nelaimės kalti pasirodė geležinkelio bėgiams gretimo kaimelio du mažamečiai vaikai. Jie sudėjo ant bėgių nemenkas krūveles akmenų ir, pasislėpę,

laukė, ką darys traukinys tokia kliūtį užtikęs.

Tik mažo moralinio ūgio žmonės didžiuojasi savo iškilimu ir padėtimi. — Arnold Bennett.

Linksmiausių Kalėdų Švenčių

Sveikinu Krakiškių Draugiško Klubos Narius ir Visus Sandariečius Kalėdų Švenčių Proga ir Linkiu Laimingų Naujų Metų!

William Jankauskas

3332 SO. LOWE AVENUE
CHICAGO, ILL.

Linksmiausių Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Mūsų Kostumeriams ir Draugams.

Ona Bruzgulienė

JUSTICE PARK, ILL.

Linksmiausių Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Mūsų Kostumeriams ir Draugams.

FURNITURE CENTER, Inc.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

3222-24 So. Halsted Street
Telefonas Victory 2-4226
CHICAGO, ILLINOIS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
JOHN PAKEL, President
LITHUANIAN CRAFTSMEN'S CLUB,
STANLEY MITCHELL, President
PIRMYN CHORUS,

K. STEPHENS, ONUKS STEPHENS, AL. BRAZIS
NAMŲ STATYTOJAMS:
BRUNO SHUKIS Sr., BRUNO SHUKIS Jr., VYTO SHUKIS, EDMUND SEBASTIAN ir VAL. SIMKUS
Taip Pat ir Del Mūsų Daugumos Draugų ir Pažįstamų.

Lai šie 1958 metai būna geresni už visus praėjusiuosius!

Mr. & Mrs. William B. Sebastian
Yes, There is JUSTICE Electric

Linksmų Kalėdų Švenčių!

Sveikiname Savo Draugus, Sandariečius ir Visus

Geros Valios Lietuvius Linkėdami Linksmų

Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų.

Povilas ir Barbora Gurskiai

1414 CHAMPLAIN AVE.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

DR. S. BIEŽIS

3148 West 63rd Street

Chicago, Illinois

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ

MACKE REALTY CO.

K. J. MACIUKAS

2439 West 69th St. - Tel. PProspect 6-3140

Linksmų Kalėdų Švenčių!

Chicagos Lietuvių Draugija

Draugijos Daktaras — Dr. A. MONTVIDAS
Draugijos Advokatas — Adv. K. GUGIS
E. PETRAITIS — P. MILLER
K. P. DEVEIKIS — DR. A. MONTVIDAS
K. AUGUSTAS — P. MILASEVICIUS
P. J. RIDIKAS

Linksmiausių Kalėdų Švenčių

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ — KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME SAVO
DRAUGAMS IR KOSTUMIERIAMS.

Bridgeport Hardware & Paint Store

STANLEY MANKA, Mgr.

3214 S. Halsted St. — Chicago, Ill.

Linksmų Kalėdų Švenčių!

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ

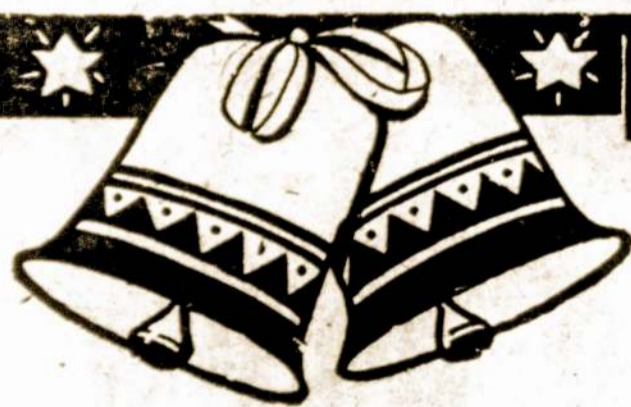
Linkime Visiems Mūsų Kostumeriams ir Draugams.

GOLD COAST INN

JUOZAS ir PRUDENCIJA RACHUNAI,
Savininkai

2525 West 71st St. — Chicago, Illinois

LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

PERSONNEL:

V. P. PIERZYNSKI, President
JOHN W. THOMPSON, V.-pres.
LOR. BECZAK, Sec'y-Treas.
JOSEPH J. EZERSKI, Direktor
VICTOR D. GAPS, Direktor

MICHAEL KOLLING, Director
CLIFFORD LYTLE, Director
THADDEUS BECZAK, Direktor
JOHN YUŠKA, Direktor
ANNA MARTINKUS, Clerk

Continental Savings and Loan Ass'n.

4559 So. Paulina Street

Chicago 9, Illinois

Phone YArds 7-0145

Briedžiai Buvo Gražiausieji Sventėms Reikėjo Lietuvos Miškų Gyventojai Ir Tinkamo Alaus

Tų Gyvūnų Mažai Beliko ir Didesniuose Miškuose

Didžiausias ir gražiausias laukinis gyvūlys Lietuvoje yra briedis. Prieš pirmąjį pasaulinį karą Žaliojoji girioj buvo apie 40 briedžių. 1915-1918 m. vokiečių okupacijos metu Panevėžio miškų karinės inspekcijos viršininku buvo didelis briedžių globėjas, jis neleido vokiečių karininkams ir karininkams juos išnaikinti.

1918 m. vokiečiams iš Lietuvos pasitraukus ir užėjus bolševikams, prasidėjo beataidairinis briedžių naikinimas, ir 1919 m. jų išliko vos 13 štukų. Bolševikus išvijus, buvo suorganizuota Panevėžyje Miškų Urėdija ir paskirtas girininkas lietuvius, A. Bžekis Žaliajai giriai administruoti.

Apsaugai pagerėjus, briedžių skaičius didėjo, ir jau 1939 m. jų skaičius siekė apie 60-70. Šis briedžių kiekis Žaliajai giriai buvo perdidelis, briedžiai pradėjo daryti miškui nuostolius, nes jiems pradėjo stigti natūralus maisto: gluosnių, žolės. Prasidėjo tarp jų kova dėl maisto ir emigracija į kitus miškus. Briedžių apsigyvenimo rajonuose buvo sunaikinti pušų sodinimai ir jaunuolynuose išlaužyti medžiai. Briedis moka ir 12-15 metų pušaites palenkti. Prie tokio medelio priėjęs, jis jį apžėgia, iremia į medelį savo krūtine ir tol stumiasi pirmyn, kol palenks medį savo ilgomis šnervėmis nepasiekia viršūnės ir jo nenukanda. Vasarą briedis laikosi šlapiose miško dalyse, raištuose, juodvnuose. Pradėjus šalči, iš pelkynų išeina ir nusikrausto į sausų pušvynų; pelknuose susidarius plonai ledo plūtai, ji lūžta ir žaloja briedžio kojas.

Briedis gali pereiti per didžiausias pelkes, nes turi skeltas kanopas, eidamas per pelkę jis išskečia ir jo kojos giliai neklimpsta. O jei kojos lenda kiauurai, tuomet jis eina ant kelių; jei tas negelbsti, pelkė yra labai pratvūsi, tuomet gula ant šono ir kojomis lyg irklais stumiasi pirmyn.

Briedis geras plaukikas, jis lengvai perplaukia ežerus ir upes. Jis priklauso pastoviu gyventojų kategorijai, bet pritrūkus maisto ar poros ieškodamas, jis emigruoja kitur, keliaudamas per laukus, upes tol, kol nesurandą sau tinkamos gyvenvietės. Kaujasi dėl patelės, maisto teritorijos, suprantama, tik patinai, nes jie gamtos apdovanoji stipriais ragais. Kaip paprastai kova laimi stipresnį, jaunesnį, silpnį turi trauktis kitur.

Briedžių ginklai tai prišakinės kojos ir ragai. Prišakinėmis kojomis jie ginasi nuo vilku ir šunų. Gindamasis jis žaibo greitumu išmeta savo prišakinę koja pirmyn ir vieno smūgio užtenka nudėti vilka ar šunį. Toks smūgis yra labai pavojingas ir žmogui, jei jį ištiktų. Patinai kaujasi, stumdami viens kita ragais tol, kol vienas tu nesuklumpa. Paklupdytasis pasiduoda ir šalinasi.

Briedžių ragai yra dvejoji: delno su trumpais pirštais pavidalo, ir su ilgais nevenodo ilgio pirštais. Ilgaragiai briedžiai geriau ginkluoti, savo ilgais ragais greičiau sužeidžia priešą. Jei smūgis tenka į priešą šoną ar pilvą, tai gali ir žarnas išleisti. Mažiau priešui pavojingi plokščiaragiai su trumpomis, vos vieno colio atšakomis.

1919 metais Žaliosios miškuose veik visi briedžiai, buvo plačiaragiai, bet jau 1939 m. liko tik vienas kites; jie praryko ir, kaip geriau ginkluoti, įsigalėjo ilgaragiai. Plačiaragiai iš Žaliosios girios turėjo pasitraukti, ir jų atsirado Baisogalos, Kuršėnų, Mažeikių ir kituose miškuose. Taip briedžiai praplito Lie-

tuvos miškuose iš Žaliosios girios ir sudarė kelias naujas briedžių kolonijas. Netoli Žaliosios Pivėsos upės pakrasty girioj yra pušyne vieta, kuria žmonės vadino "briedkapis". Gal ir briedžiai kaip drambliai kadaise atėdavo čia iš senatvės ar sužeisti nugausti, todėl ir šią vietą žmonės praminė "briedkapiu"?

Siūlo Statyti Bokštą, Kurio Aukštis Siektų Virš 5 Mylių

New Yorko Inžinierių Dr. jos pirmininkas Morris Berman siūlo statyti savotišką bokštą, kuris siektų į aukštį virš 5 mylių ir kuris būtų dvidešimt penkis kartus aukštesnis, negu garsumas Empire State Building. Patį bokštą sudarytų keturi išlenkti, pusės mylios atstumu vienas nuo kito pastatyti, stulpai, kurie, viršūnėmis susieidami, sudarytų aikštę.

Morris Berman, specialistų tarpe turis rimta varda, savo laiške prez. Eisenhoweriui nurodo, kad ši stratosferos siekiantį bokštą galima būtų išnaudoti ivairiems dalykams:

1. Priešo puolimo metu kairiški lėktuvai sutaupyti dešimt minučių, nes išsųk nuo bokšto platformos galėtų skristi į kovą. Jie negaištų laiko pakilimui. 2. Radaras ir televizija įgautų puspenkto svikio platesni radiusa. 3. Bokšte galima įrengti nepralenkiamą observatoriją ir kosminiu spindulių tyrimo stotį. 4. Iš bokšto platformos galės kilti sprausminiai lėktuvai.

Toks bokštas kainuotu puse biliono dolerių ir jam reiktų panaudoti 1.6 milijonų tonų plieno.

Specialistai laiko, kad sumanymas yra įvykdomas ir būtų naudingas.

Šios Sventės Italijoje Nėra Taip Linksomos

Italijoje Kalėdos yra išimtinai suaugusių šventė. Vaikams dovanos dalinamos sausio 6 dieną. Kad geroji senutė galėtų tas dovanas atnešti, išvakarėse namuose paliekamas bent vienas atdaras langas.

Negeriems ir neklusniems italukams geroji senelė palieka tik sauja medžio anglių, tuo tarpu paklusnūs ir pavyzdingi vaikai randa vertingesnių dovanų.

Pasaulio Grūdų Derlius

Viso pasaulio grūdų ir kitų žemės gerybių derlius per 1956 ir 1957 metus buvo apie 17 nušimčių didesnis, negu kad 1947-52 metų laikotarpiais.

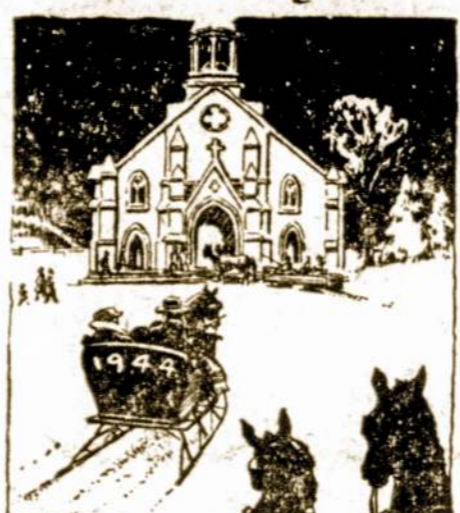
Lietuviškas Medus ir Alus Buvo Išvežamas ir į Kitas Šalis

Lietuviai senesniais laikais buvo pagarsėję kaip gamintojai gero alaus ir midaus. Tie gėrimai buvo išvežami statinėse į švėtimas šalis ir pakliudavo į Vokietiją, Prancūziją, Angliją ir kitur.

Lietuvos kaimuose būdavo nemažai įgudusių alaus gamintojų. Prieš Kalėdas ar kitokias šventes jiems būdavo tikra darbymetė. Kiekvienas, žinoma, vartojo savotišką būdą pagaminti tą gėrimą. Vienas tokių "receptų" buvo toks:

Paimdavo 12 stiklinių rupiai sumalto miežių salyklo ir 12 stiklinių miežinių miltų. Paskiau paimdavo bačkutę, kurios dugne išgręžta skylė, kad galėtų ištekėti mīsa (persisunkęs vanduo). Dugne padėdavo šiaudų, supildavo putą ir užpildavo karštą vandeniu. Bačkutę už-

Linksmų Kalėdų Švenčių!

MERRY CHRISTMAS

Neturėdamas galimybės dėl susilpnėjusios sveikatos pasiūsti asmeniškų sveikinimus savo draugams ir pažįstamiems, linkiu Jiems per "Sandarą".

Juozas Maksvitis

Calumet City, Ill.

Linksmų Kalėdų

AL. VAITIS

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

Brighton Savings and Loan Ass'n

CHARLES ZEKAS — Sekretorius
4071 Archer Avenue
Telephone LAFayette 3-8248
CHICAGO, ILLINOIS
Taupomos Sąskaitos Apdraustos Iki \$10,000.00

Čengliama ir laikoma šiltoje vietoje.

Sekančią dieną vanduo išleidžiamas į kitą indą ir vėl pripilama karšto vandens. Paskiau išvirdavo sauja apynių, supildavo į misą arba išleistą sky-stymą. Ataušinus įdėdavo vieną stiklinę mielių ir pastatydavo, kad gerai išrūgtų. Po to supildavo į kitą bačkutę ir laikydavo šaltoje vietoje iki galutinai nepasidarys skanus ir tvirtas alus.

Žinoma, yra visokių būdų gaminti alų, bet visur reikalinga patyrimo ir nuovokos. Per ilgą metų eilę kaikiurie Lietuvos kaimiečiai buvo virtę tikrais šios rūšies specialistais, nekaltant jau apie bravrininkus dvaruose ir miestuose.

Kalėdos Skandinavijoje

Skandinavijos kraštuose yra įprotis per Kalėdas aplankyti sergančius ir apdovanoji neturtinguosius. Ligoninėse išstatomos eglaitės ir kalėdinėmis emblemomis būna papuošiami ligonių kambariai.

Priešketuriasdešimt Metų Mirė "Baltasis Ereliis"

Jurgis Bielinis, drąsusis duos draudimo laikų veikėjas ir nepailstamas knygnešys, "Baltojo Erelio" varda įgavęs, mirė 1918 m. sausio 18 d., tai yra, Lietuvos Nepriklausomybės išvakarėse. Jis buvo išpranašavęs, jog nemirs, kol "maskoliška koka mindžios Lietuvos žemę".

Buvo gimęs 1846 metais, ko-vo 16 dieną.

Vokiečių garsusis kompozitorius Richard Wagner visoms savo operoms parašė ne tik muziką, bet ir libretot (dainuojamo teksto) žodžius.

Linksmiausių Kalėdų Švenčių Linkime VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.
M. J. KIRAS
2419 W. Potomac BRunswick 8-0798
REAL ESTATE — INSURANCE

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
'T WAS THE NIGHT BEFORE CHRISTMAS
Seasons Greetings
Dr. Antanas ir Ona Gussen
CICERO, ILLINOIS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!
Linkime Visiems Mūsų Kostumeriams ir Draugams.
Merry Christmas
Westwood Liquor Store
ALEKSAS ŠIMKŪNAS, Savininkas
2441 West 69th Street
Rinktiniai Vynai, Likeriai ir Alus.
Tel. PProspect 6-5951
CHICAGO 29, ILL.

Linksmų Kalėdų Švenčių!
Lietuvių Moterų Draugijos "Apšvieta" Valdyba ir narės sveikina savo draugs, rėmėjus ir visus geros valios lietuvius Kalėdų Švenčių proga ir linki linksmų ir Laimingų Naujų Metų.
Valdyba ir Narės
Linksmų Kalėdų Švenčių!
SVEIKINIMAS VALDYBOS IR DIREKTORIŲ
Chicago Lithuanian Community Center, Inc.
Valdyba:
PAUL MILLER, Prezidentas-Menadžieris
WM. KRISCIŪNAS, Vice-Prezidentas
ADOLPH KAULAKIS, Sekretorius
EDWARD CHERNACKAS, Išdininkas
Direktoriai:
JOE BALCHUNAS
EDWARD CHERNAUCKAS
JOHN JACKA
ADOLPH KAULAKIS
WM. KRISCIŪNAS
JOHN MALIORIS
PAUL MILLER
JOSEPH P. VARKALA
3133-3137 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Linksmų Kalėdų Švenčių!
Season's Greetings
LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI
George F. Rudmin
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
3319 So. Lituania Ave.